

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐ

SONGS *of* ARMENIA

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐ

SONGS *of* ARMENIA

Պատրաստեց

Կ. Յ. ՓԱՅԷԼԵԱՆ

Edited by

G. H. PAELIAN, B.S., M.A.

Ներդաշնակեց

Գ. Հ. ԱՅԳՈՒՆԻ

Arranged by

K. H. AIGOUNI

ԱՐՄԵՆԻԱ ԳՐԱՏՈՒՆ
ARMENIA BOOK STORE
P. O. BOX 62, STA. A
BOSTON, MASS.

Հրատարակութիւն

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

ARMENIAN EDUCATIONAL FOUNDATION

NEW YORK

1924

Copyright, 1923
By THE ARMENIAN EDUCATIONAL FOUNDATION
New York, N. Y.
U. S. A.

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐՈՒ հրատարակութեամբ մեր նպատակն է տալ երաժշտասէր Հայ ժողովուրդին կանոնադրապէս նօթագրուած երգարան մը, որ պարունակէ ընտիր ազգային ու ժողովրդական երգեր ամէն պարագայի յարմար:

Նօթաներուն ներքեւ գրած ենք Հայերէն խօսքեր անգլիերէն զբերով, նաև երգերէն ամանց անգլիերէն թարգմանութիւնը, որպէս զի երգարանը զիւրամատչելի ըլլայ թէ Ամերիկահայ նոր սերունդին, եւ թէ այն շատ մը Ամերիկացի եւ Արտպացի բարեկամներու, որոնք կը հետաքրքրուին Հայկական երաժշտութեամբ:

Թէ՛ն աշխատած ենք երգարանս ընծայել իրր հատընտիր հաւաքածոյ մը մեր լաւագոյն երգերուն, սակայն կարելի չէր տեղ տալ անոնց բոլորին:

Երգերու ընտրութեան պահուն ջանացած ենք առաջնութիւն տալ այնպիսիներուն որոնք թէ՛ եղանակով եւ թէ՛ քննարկական արուեստով իրական արժանիք ունին եւ կը խտացնեն մեր ազգին լաւագոյն յուզերը — ազատութեան բաղձանքը, հայրենիքի կարօտը, եւ միութեան ու եղբայրութեան իղձը:

Այս գործին ձեռնարկած ենք տարիներէ ի վեր: Երգերու ընտրութեան, ինչպէս նաև անոնց ճշտութիւնը ստուգելու մասին ջանք խնայուած չէ: Մեզի աշխատակցած է Պր. Գրիգոր Է. Այգունի, յայտնի տաղանդաւոր ձայնադիր եւ ջութակահար, գլխաւորաբար մեծ խնամքով ներգաշնակելով երգերու մեծ մասը:

1919

ԿՍՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՅԼԷԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԷ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐԸ այսու կ'արժանանայ իր վերհրատարակութեան. եւ այս՝ այնքան կարճ ժամանակամիջոցէ մը, որ ինքնին հաւաստիք մ'է Ամերիկահայ երաժշտասէր ժողովուրդին կողմէ՝ անոր գտած լայն ընդունելութեան:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐԸ Բ. անգամ լոյս ընծայելով՝ մեր նպատակն է, նախ՝ գոհացում տալ մեզի եղած բազմաթիւ խնդրանքներուն, եւ երկրորդ՝ այդ իսկ միջոցով վառ պահել ու ե՛ւս աւելի արծարծել ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐՈՒ ներշնչած ոգին Ամերիկահայ նորահաս սերունդին մէջ — զգալ տալ անոր՝ թէ՛ հայ ցեղը

The Armenians are, as a nation, lovers of music and poetry, although their music is practically unknown to the English speaking public. Therefore by the publication of the "Songs of Armenia" it is our aim to give the music loving people a glimpse into the lives and characteristics of the people of Armenia, into their joys and sorrows, hopes and fears, aspirations and disappointments, their unquenchable love of liberty and their faith in themselves and in the future as revealed in their songs.

Some of their characteristic folk-songs, like "The Homeless," have come to us from time immemorial from the lips of the people. The national and secular songs, which form the majority in this book, are the works of Armenian musicians of the latter part of the 19th century and are influenced, to a certain extent, by European music. It will be noticed that the dominant mood of the songs is minor, as a result of their long suffering under the heels of their oppressors. They are the cries of an aching heart, but not of despair, for there is always the ray of hope that someday "Spring will for Armenia break."

No time, nor labor has been spared in making this a representative collection, but on account of limited space it has not been possible to include all we have wished to.

The editor wishes to acknowledge the valuable and untiring services rendered by Mr. Krikor H. Aigouni, the talented Armenian composer and violinist, in arranging most of the songs.

1919

G. H. PAELIAN

NOTE TO THE SECOND EDITION

The first edition of the "Songs of Armenia" was so favorably received by both the Armenian and American public that the editors and publishers have been encouraged to publish a second edition.

The song-book has been carefully revised and enlarged. Fourteen of the ori-

գիտէ քերթել, գիտէ եղանակել ու գիտէ նաեւ երգել ու վերանայլ:

Երգարանիս այս Բ. տպագրութիւնը ունի կրկնակի առաւելութիւններ իր նախորդին վրայ, որուն 14 երգերը զանց առնուած են նորիս մէջ, եւ 18 բոլորովին նոր երգեր աւելցած են անոնց տեղ:

Այսպէսով ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐԸ, իր սրբագրուած ու ճոխացած այս ձևին մէջ կը պարունակէ 55 երգեր ընդամէնը, բոլորն ալ ժողովրդային սիրուած երգեր, ինչ որ մեծապէս կ'աւելցնէ անոր արժէքը:

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ginal songs have been omitted and eighteen new songs added to the collection. Most of the additions consist of Folk Songs, which are dear to the hearts of the Armenian people and will also constitute a valuable addition to collections of folk songs of different lands.

We sincerely hope that this new edition will, in a measure, bring to music lovers, a better understanding of the unconquerable spirit of Armenia as expressed through her music.

1924

THE PUBLISHERS

ԲԱՆԱԼԻ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԻ ՀՆԶՄԱՆ

KEY TO PRONUNCIATION

a — ա — as in <i>father</i> ✓	o — օ — as in <i>port</i> ✓
b — պ —	oo — ու — as in <i>poor</i>
ch — շ as in <i>church</i> ✓	p — ք, փ —
d — տ —	r — ր — as in <i>run</i> ✓
ds — ծ — as in <i>adz</i> or <i>birds</i> ✓	r — ռ — strongly rolled like the Scotch "r"
e — է as in <i>men</i> ✓	s — ս — as in <i>soft</i>
f — ֆ —	t — տ, ք —
g — կ as in <i>go</i> ✓	tch — չ —
gh — զ — a guttural sound like the Parisian "r"	ts — զ — as in <i>tsetse</i> or <i>cats</i> ✓
h — հ, զ — ✓	tz — ճ — as in <i>tzar</i> ✓
i — ի — as in <i>fatigue</i> ✓	u — ու — as in <i>truth</i>
j — ճ — as in <i>joy</i>	u — ը — as in <i>hut</i>
k — գ, ք —	ü — իւ — as in <i>Zürich</i>
kh — ք — a guttural sound like the German "ch" as in <i>Bach</i>	v — վ —
l — լ —	w — ու — as in <i>war</i>
m — մ —	x — քս as in <i>ax</i>
n — ն —	y — է — as in <i>yes</i> ✓
	z — շ —
	zh — ժ — as in <i>azure</i> like the French "j"

No. 1

HAIASDAN ARMENIA

H. M. VANANTETSI

Arr. by K. H. AIGOUNI

Moderato

mf

Hai - as - dan! Yer -

mf *mp*

gir trakh - da - vair, Too mart-gai -

con agitato e cresc.

con agitato e cresc.

no tse - ghis wor - ran, Too yev pu -

rit. *a tempo*

rit. *mp*

nig im Hai - re - nik. Hai - as -

mf

dim. *mf*

dan! Hai - as - dan! Hai -

poco rit. *mp Più allegro*

as - dan! I veh a - noont

poco rit. *agitato* *p*

sird im woh, houizh Wo - ke - vo - ri i nor khra - khouis; I veh a - noont

cresc. *poco* *a poco* *poco rit.*

sird im, woh, houizh Wo - ke - vo - ri i nor khra - khouis; Yev

poco rit.

a tempo molto animato *rit.* *a tempo*

antz - gair-yats i kez hoo-sam, I kez, i kez,

a tempo molto animato *suivez* *a tempo*

mf *f*

houis im mi - ain, Hai - - as -

mf *f*

dan! Hai - - as - dan! Hai -

ff

as - dan! Hai - as - - dan! _____

f *ff*

1. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հայաստան, երկիր դրախտավայր,
Դու մարդկայնոյ ցեղիս որրան,
Դու եւ բնիկ իմ Հայրենիք,
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:
Ի վեհ անուն սիրտ իմ, ո՛հ, յոյժ,
Ողբերի ի նոր խրախոյս,
Եւ անձկայրեաց ի քեզ յուսամ
Ի քեզ, ի քեզ, յոյս իմ միայն,
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Հայաստան անուն փարեւի.
Ի քեզ հանդիստ Նոյիան տապաւ
Եղիտ, եւ քեւ ապրեցաւ Նոյ.
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:
Գետք քաջառաջք աղենարուխք,
Ձհողդ բարի առնեն յուսի.
Քեւ ապրիմ ես, քեւ միշտ ցնծամ,
Քե՛ւ, քե՛ւ պանծամ. փառք իմ միայն,
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Յ. Մ. ՎԱՆԱՆԴԵՑԻ

1. ARMENIA

Armenia, land of paradise!
Land where mankind's first cradle lies!
My native land, my heart's dear prize,
Armenia, Armenia, Armenia!
At thy great name, my heart is thrilled
With courage new, my fears are flown.
With eagerness I long for thee;
I hope in thee, in thee alone,
Armenia, Armenia, Armenia!

Armenia, a name of grace!
There found Noah's Ark its resting place:
There Noah dwelt, and reared his race
Armenia, Armenia, Armenia!
Great rivers that in Eden rise
Water and fertilize thy ground
Oh, may I live and joy in thee,
In thee my only boast be found,
Armenia, Armenia, Armenia!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

No. 2

HAYI MAGHTANK

ARMENIA'S PRAYER

M. K. TAGHIATIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

Adagio Religioso

Organ or Piano

p *pp* *p*

The piano introduction consists of two staves. The right hand features a melodic line with a trill-like figure in the first measure, followed by a series of chords and moving lines. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and a steady eighth-note bass line. Dynamics include piano (*p*) and pianissimo (*pp*).

p

Der! ge - tso too uz Hais!
Ov Der, mer, Der poo-ta!

The first vocal entry is on a single staff. The melody begins with a rest, then enters with a half note 'Der!' followed by a quarter note 'ge - tso', a quarter note 'too', and a half note 'uz Hais!'. The second line continues with 'Ov' (half note), 'Der, mer,' (quarter notes), and 'Der poo-ta!' (quarter note). The piano accompaniment continues with chords and a bass line. Dynamics include piano (*p*).

mf

Yev a - ra zno - sa bai - dsars, Ge - - tso . uz -
Zazk mer ha - main purg - ya I tush - nam -

The second vocal entry is on a single staff. The melody begins with a rest, then enters with a half note 'Yev a - ra', a quarter note 'zno - sa', a quarter note 'bai - dsars,', a half note 'Ge - - tso .', and a half note 'uz -'. The second line continues with 'Zazk mer' (half note), 'ha - main purg - ya' (quarter notes), and 'I tush - nam -' (quarter note). The piano accompaniment continues with chords and a bass line. Dynamics include mezzo-forte (*mf*).

p

Hais! Ge - tso uz - hais!
yats! I tush - - - nam - yats!

The third vocal entry is on a single staff. The melody begins with a rest, then enters with a half note 'Hais!', a quarter note 'Ge - tso', a quarter note 'uz - hais!', and a half note 'yats!'. The second line continues with 'I tush - - - nam - yats!' (half note). The piano accompaniment continues with chords and a bass line. Dynamics include piano (*p*).

poco più lento *cresc.*

Zo-ghor-moo-tun't ve - rin Haj - yats tzo - nel no - tsin,
 Ga - po zachs no - tsoon Had zar - ma-douin uz - poon,

p

Zi no-vimp mar - tas-tsin Ab - ril has - - dis.
 Yev zask mer bar - da-soon A - ra hu - - zor.

pp

poco agitato *mf*

has - dis has - dis has -
 hu - zor hu - zor hu -

subvez *p*

f *Lento* *rit.*

dis. Zi no-vimp mar-tas-tsin ab-ril has - - dis.
 zor. Yev zask mer bar-da-soon a - ra hu - - zor.

mf *rit.*

2. ՀԱՅԻ ՄԱՂԹԱՆՔ

Տէ՛ր, կեցո՛ղու զՀայս,
Եւ արա՛ զնոսա պայծառս,
 Կեցո՛ղ Հայս:

Զողորմութիւնդ վերին
Հաճեա՛ց ձօնել նոցին.
Զի նովի՛մք մարթասցին.
 Ապրիլ յաստիս:

Ով Տէ՛ր մեր, Տէ՛ր փութա՛
Զազգ մեր համայն փրկեա՛
 Ի թշնամեաց:

Կափո՛ղաչս նոցուն
Հա՛տ զարմատոյն գրուն
Եւ զազգ մեր պարտասուն
 Արա՛ հըղօր:

Առաքեա՛ ի բարձանց
Զհամակցութիւն կամաց
 Ի մերազնեայս:

Զոմն ի մէնջ յարո՛
Պաշտպան ազգի մերոյ,
Տուր նմա ցուպ հուժկու.
 Հովուել զմեզ:

Մ. Գ. ԹԱՂԻԱԴԵԱՆՑ

2. ARMENIA'S PRAYER

God bless the Armenian race,
Lift up his glorious face.
 And give them peace!

In mercy from on high
Answer their fervent cry,
That they may live, not die,
 On earth increase.

Hasten, O Lord, thy day!
Free our whole land, we pray,
 From every foe.

Deprive them of their sight,
Their plots frustrate and blight,
But give us power and might
 To live and grow.

Send us from heaven above
Peace and fraternal love,
 Each to his friend.

Raise one among us, God,
To lead in pastures broad,
To rule with kingly rod
 Guard and defend.

Trans. by NINA E. RICE.

No. 3

AZADOOTUNE LIBERTY

M. NALBANDIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

A - zahn Asd-wadsain o - rits Yerp ha - je - tsavshoonch pu-chel,
Yes an - par-par mi ma-noog Yer - goo tzer-kus bar - ze-tsi,
A - za - doo-tune ko-che-tsi Togh wo - ro - da im kul-khin

Yes minch i mah ga-kha-khan, Min - chev a - nark ma - hoo sun,

Im ho - gha-nute shin-wads-kin Guen - ta - noo-tune bar-ke - vel,
Yev im an - zor te - ve - rov A - za - doo-tune kur gue-tsi.
Pai - lag, gai-dsag, hoor, yer - gat, Togh tav tu - neh tush-na - min,

Bi - di ko - ram bid yer - kem An - ta - tar a - za - doo-tune.

No. 4

DSIDSERNAG SWALLOW

K. A. TOTOKHIANTS

Arr. by K. H. AIGOUNI

Dsi-dser - nag! dsi-dser - nag! Too kar - nan si - roonturch - nag,
Ah! tu - rir dsi-dser - nag! Dsu-nads de - ghus Ash-da - rag.

Tep i oor intz a - sa, Tur-choom es ait - bes a - rak?
Ant shi - nir ko poui - nu Hai-re - ni gu - doo-ri dag.

3. ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ազատն Աստուած այն օրից,
Երբ հաճեցաւ շունչ փռչել,
Իմ հողանիւթ շինուածքին
Կենդանութիւն պարգեւել:

Ես անբարբառ մի մանուկ
Երկու ձեռքս պարզեցի,
Եւ իմ անզօր թեւերով,
Ազատութիւնն զրկեցի:

— Ազատութիւն — զոչեցի,—
Թո՛ղ որտայ իմ զլիսին.
Փայլակ, կայծակ, հուր, երկաթ,
Թո՛ղ դաւ գրնէ թշնամին.

Ես մինչ ի մահ, կախազան՝
Մինչեւ անարգ մահու սին,
Պիտի դոռամ պիտ՝ կրկնեմ,
Անդադար՝ Ազատութիւն:

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆՑ

3. LIBERTY

When the God of Liberty
Formed of earth this mortal frame,
Breathed the breath of life in me,
And a spirit I became,

Wrapped within my swaddling bands,
Bound and fettered helplessly,
I stretched forth my infant hands
To embrace sweet Liberty.

"Liberty! I made reply,
"O'er my head let thunders burst,
Lightnings flash, and missiles fly—
Foes conspire to do their worst;

"Till I die or meet my doom,
On the shameful gallows-tree—
Till the portals of the tomb,
I will shout forth Liberty!"

Trans. by ZABELLE C. BOYAJIAN.

4. ԾԻԾԵՌՆԱԿ

Ծիծեռնա՛կ, ծիծեռնա՛կ,
Դո՛ւ գարնան սիրուն թռչնակ,
Դէպի ո՞ւր, ինձ ասա՛,
Թռչում ես այդպէս արագ:

Ա՛խ, թռո՛ր, ծիծեռնա՛կ,
Ծընած տեղքս Աշտարակ.
Անդ չի՛նի՛ր քո բոյնը
Հայրենի կըտուրի տակ:

Անդ հեռու՛ ալեւոր
Հայր մը ունիմ սրգաւոր,
Որ միակ իւր որդուն
Սպասում է օրէ օր:

Դէ՛հ, սիրուն ծիծեռնա՛կ,
Հեռացի՛ր. թո՛ր արագ,
Դէպ՛ Հայոց երկիրը,
Ծընած տեղքս Աշտարակ:

Գ. Ա. ԴՈՂՈՒՆԵԱՆՑ

4. SWALLOW

O swallow, gentle swallow,
Thou lovely bird of spring!
Say, whither art thou flying
So swift on gleaming wing?

Fly to my birthplace, Ashdarag,
The spot I love the best;
Beneath my father's roof-tree,
O swallow, build thy nest.

There dwells afar my father,
A mournful man and grey,
Who for his only son's return
Waits vainly, day by day.

Fly on swift wing, dear swallow,
Across the quickening earth,
And seek in fair Armenia
The village of my birth!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

ARAXI ARDASOOKU

THE TEARS OF ARAXES

No. 5

KAMAR-KATIBA

SARKIS BEY BALIAN
Arr. by K. H. AIGOUNI

Moderato

Mair A-rax-i a-pe-rov Kai-la-mo-lor ku-noom em,
In-choo ar-tsoonk tsai-doomen, Koo sek hu-bard a-che-rits
O A-rax-es moth-er mine, Wan-der-ing a-longthy shore

Hin, hin ta-roots hi-sha-dag Al-yats me-chu bud-room em
In-choo a-rak pakh-choomes Ait ha-ra-zad a-pe-rits?
I was seeking in thy waves Mem'ries of the days of yore.

Paits no-ka mishd hegh-hegh-oog Bugh-dor teh-rov ye-zer-kin
Mi bugh-do-ril ha-da-gut Han-tard ho-seh khai-da-lov
But thy fick-le tur-bid floods fret their banks, and ev-er change

Ta-riv, ta-riv khu-pe-lov Pakh-choome-in la-la-kin.
Man-goo tu-nu ko garj eh, Shood gu has-nis teb i dsov.
Shift-ing chan-nels thro the years Weep-ing as they on-ward range.

A - rax, in choo tzu-gants hed Bar ches per-noom man-ga - gan?
 Var - ti too - per togh poos-nin Koo hü - ran-gal a - pi mod
 O A - rax-es why not stay, Dance a while in child-ish glee?

Too ter dso-vu chu ha-sads Su-ka - vor es intz nu - man.
 So-khag-ne - ru no - tsa metch Yer-ken min - chev a - ra - vod.
 Why, the o - cean still un-reached, Art thou mourn-ing like to me?

ARAXI ARDASOOKU
 THE TEARS OF ARAXES

No. 6

KAMAR - KATIBA

Arr. by K. H. AIGOUNI

Andante

Mair A - rax - i a - pe - rov. Kai-la - mo - lor ku-noomem
 Paits no-ka mishd hegh-hegh-oog. Bugh-dor tshu-rov ye-zer-kin
 A - rax in - choo tzu - gants hed. Bar ches per-noom man-ga - gan?

Hin hin ta - roots hi - sha-dag Al - yats me - chu bud-room em.
 Ta riv ta - riv khu-pe-lov Pakh choom e - in la - la - kin.
 Too ter tso-vu chu ha-sads Su - ka - vor es intz nu - man.

Մայր Արաքսի ամերով
Քայլամուր զընում եմ,
Հին հին դարուց յիշատակ
Ալեաց մէջը պըտում եմ:

Բայց նոքա միշտ յեղյեղուկ՝
Պղտոր ջրով եզերքին
Դարիւ դարիւ խփելով՝
Փախչում էին լալագին:

— Արա՛քս, ինչո՞ւ ձկանց հետ
Պար չե՛ս բռնում մանկական,
Դու դեռ ծովը չը հասած՝
Սըզաւոր ես ինձ նըման:

Ինչո՞ւ արցունք ցայտում են
Քու սէգ, հըպարտ աշերից,
Ինչո՞ւ արագ փախչում ես
Այդ հարազատ ամերից:

Մի՛ պղտորիլ յատակըդ,
Հանդարտ հոսէ խայտալով,
Մանկութիւնը քո կարճ է,
Շուտ կը հասնիս դէպի ծով:

Վարդի թըփեր թո՛ղ բուսնին
Քու հիւրընկալ ամի մօտ,
Սոխակները նոցա մէջ
Երգեն մինչև առաւօտ:

Ափերիդ մօտ երգելու
Հովիւք թող զան համարձակ,
Գառն ու ուլը քու վըճիտ
Ջուրը մըտնեն միշտ արձակ:

Մէջըր ուոցուց Արաքսը,
Փըրփուր հանեց իւր տակից,
Ամպի նըման գոռալով՝
Էսպէս խօսեց յատակից:

— «Նիզա՛խ, անմի՛տ պատանի,
«Նիրհըս ինչո՞ւ դարաւոր՝
«Վըրդովում ես, նորոգում
«Իմ ցաւերը բիւրաւոր:

«Սիրելիի մահից յետ՝
«Ե՛րբ ես տեսել, որ այրին
«Ուրից ցզլուխ պճնուի
«Իւր զարդերով թանկագին:

«Քանի որ իմ զաւակունք
«Էսպէս կու մնան պանդուխտ՝
«Ինձ միշտ սըզուր կը տեսնէք
«Այս է անխար իմ սուրբ ուխտ:»

Էլ չը խօսեց Արաքսը,
Յորձանք տուեց ահագին,
Օղակ օղակ օձի պէս՝
Առաջ սողաց մուկիցին:

ՔԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

7. ԷՐՁՐՈՒՄ (Շարունակութիւն)

Հայ ծերուկը ցուպն ի ձեռին լալով
խնդրում է
Հայրենիքի ազատութիւն տեսնել ու
մեռնիլ:
Հայ տիկինը ստիպում է ամուսնոյն դնալ,
Պատերազմի դաշտին վրայ վէրք տալ
ըստանալ:

Յնձա՛, մայր մեր, ով Հայաստան, որդիքդ
միացան
Տասը տարուան սուգ ու թախիծ մեզնից
վերացան:
Ուրախացաւ Մայր Հայաստան ելաւ
կանգնեցաւ,
Վեց դարերի սուգ, տառապանք մի քիչ
մեղմացաւ:

ՔԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

ERZERUM

Arr. by K. H. AIGOUNI

Tzain ma hien- chetz Er- ze- ru- mi ha- yotz ler- ne- ren

ha- yotz ler- ne- ren toont toont e- lan ha- yotz sir- der zen- ki

sha- chu- nen zen- ki sha- chu- - nen. Toont toont e- lan

ha- yotz sir- der zen- ki sha- chu- nen zen- ki sha- chu- nen.

Copyright 1923 by The Armenian Educational Foundation

7. ԷՐԶՐՈՒՄ

Զայն մը հնչեց էրզրումի հայոց լեռներէն
 Թունդ թունդ ելան հայոց սրտեր զէնքի
 շաչիւնէն:
 Հայ զիւզացին դարուց ի վեր սուր, զէնք
 շէր տեսած,
 աչար թողուց, սուր հրացան՝ բահի տեղ
 առած:

PAM! PORODAN

BATTLE SONG

L. ALISHAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

Allegro marziale

f

tutti

Sop. Pam! po - ro - dan
 Pam! po - ro - dan pam! po - ro - dan par-tzoosd pom-pünk

Ai - ra - rad - yan tashdn - i - vair, A - ri a - rants a - rünk he - rantn

a - ra - da - nan i hra-zair. Hra-ver hai-ren-yats her chagint ha-noor,

Ho - kik hai-ga-zants por - po - kin i hoor. Vork yerg-na vo - ri

cresc. bsa - gin ek antz-god. oo-vor yerg-ra - wo-ris pa-rats yerg-na-hort. Hab-Sop.

poco rit. *a tempo*

on a-ri a-rants man - goonk

Hab-on! a-ri a-rants man - goonk Hab - on! a-ri a-rants

Hab - on! hab-on a-ri a-rants

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is the vocal line, starting with the lyrics 'on a-ri a-rants man - goonk'. It features a melodic line with a triplet of eighth notes. The middle staff is the bass vocal line, with lyrics 'Hab-on! a-ri a-rants man - goonk Hab - on! a-ri a-rants' and 'Hab - on! hab-on a-ri a-rants'. The bottom staff is the piano accompaniment, featuring chords and a triplet of eighth notes in the bass line.

man - goonk Hai - re - na - vrezht Hai - ga - zoonk.

man - goonk

The second system of the musical score consists of three staves. The top staff is the vocal line, with lyrics 'man - goonk Hai - re - na - vrezht Hai - ga - zoonk.'. It features a melodic line with a triplet of eighth notes. The middle staff is the bass vocal line, with lyrics 'man - goonk'. The bottom staff is the piano accompaniment, featuring chords and a triplet of eighth notes in the bass line.

Hab-on i zen koont-a-koont, her - yal i bar toont i toont, Hab-on i zen

The third system of the musical score consists of three staves. The top staff is the vocal line, with lyrics 'Hab-on i zen koont-a-koont, her - yal i bar toont i toont, Hab-on i zen'. It features a melodic line with a triplet of eighth notes. The middle staff is the bass vocal line. The bottom staff is the piano accompaniment, featuring chords and a triplet of eighth notes in the bass line.

cresc.

koont-a-koont her-yal i bar toont i toont. I zen! i vrezh! On!

cresc.

antr ha-ratch! I zen! i vrezh! Mi tzakh,mi hatch On!

Più animato *cresc.* *ff*

antr ha ratch! Mitzakh,mi hatch! On!antr ha ratch! Ha ratch ha ratch! Hab-on! ha - ratch!

Più animato *cresc.* *ff*

8. ԲԱՄ ՓՈՐՈՏԱՆ

Բա՛մ . փորոտան բարձուստ բոմբիւնք յԱրարատեան դաշտն ի վայր .
Արի արանց արիւնք յեռանդն առատանան ի հրազայր .

Հրաւէր հայրենեաց հոչակի 'նդ հանուր ,
Հոգիք Հայկազանց բորբոքին ի հուր .
Որք երկնաւորի պսակին էք անձկոտ ,
Ու որ երկրաւորիս փառաց երկնահորդ ,

Հապ' օ՛ն , արի արանց մանկունք ,
Հայրենավրէժքըդ Հայկազունք ,
Հապ' օ՛ն , ի գէն դունդազունդ ,
Յեռեալ ի պարթթունդ ի թունդ ,
Ի գէ՛ն ի վրէ՛ժ , օ՛ն անդր յառաջ ,
Ի գէ՛ն ի վրէ՛ժ , մի՛ ձախ , մի՛ յաջ :

Օ՛ն անդր յառա՛ջ ,
Մի՛ ձախ մի՛ յաջ ,
Օ՛ն անդր յառա՛ջ ,
Յառա՛ջ , յառաջ .
Հապ' օ՛ն յառա՛ջ :

Հ . Ղ . ԱԼԻՇԱՆ

1879

9. ՃԱԽԱՐԱԿ

Մանի՛ր , մանի՛ր , իմ ճախարակ ,
Մանի՛ր սպիտակ մալանչներ
Մանի՛ր թելեր հաստ ու բարակ ,
Որ ես հոգամ իմ ցաւեր :

Տիզրանիկըս դուլպայ չունի ,
Հանգ է զնում ոտարաց ,
Գարրիէլըս չուխա չունի ,
Միշտ անում է սուգ ու լաց :

Մանի՛ր , մանի՛ր , իմ ճախարակ ,
Մանի՛ր սպիտակ փաթիլներ ,
Մանի՛ր թելեր հաստ ու բարակ ,
Որ ես հոգամ իմ ցաւեր :

Ձըւալ չունինք , չաթու չունինք ,
Ոչ սամոտէն , ոչ պարան ,
Այսպէս աղքատ դեռ եղած չենք ,
Կըտըրուել է ամէն բան :

Մանի՛ր , մանի՛ր , իմ ճախարակ ,
Մանի՛ր սպիտակ քուլաներ ,
Մանի՛ր թելեր հաստ ու բարակ ,
Որ ես հոգամ իմ ցաւեր :

JAKHARAG

SPINNING SONG

No.9

Arr. by K. H. AIGOUNI

Lento espressivo *Con dolore*

mf Ma-nir, ma - nir, im ja - kha -

rag, ma-nir sbi - dag ma-lanch - ner. ma-nir te - ler

cresc. *dim.*

hasd oo pa - rag, wor yes ho - kam im tza - ver. ma-nir te - ler

rit. *dim.* *p* *s*

hasd oo pa - rag, wor yes ho - kam im tza - ver.

rit. *pp*

DALVORIGTSI

THE SON OF DALVORIG

No. 10

M. DAMADIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

Marziale

Con energia

Dal-vo - ri - gi za - vag em ghort, Kagh-ku-tsoo bes chem too-la-

mort; Sa - ri za - vag, ka - ri wor - ti, Hinkatch

Ha-yots em mu-na-tsort. Dal-vo-ri-gi za-vag em

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in G major, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter rest, and finally a half note G4. The lower staff is a piano accompaniment in G major, starting with a half note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3, then a quarter rest, and finally a half note G2. The dynamic marking *mf* is placed above the vocal line.

katch, Chem kho-nar-hir tur-kin a-ratch, Ka-

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in G major, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter rest, and finally a half note G4. The lower staff is a piano accompaniment in G major, starting with a half note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3, then a quarter rest, and finally a half note G2. The dynamic marking *mf* is placed above the piano accompaniment.

rood le-rants em a-zad laj, Chem de-selwocha-rorwoch

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in G major, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter rest, and finally a half note G4. The lower staff is a piano accompaniment in G major, starting with a half note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3, then a quarter rest, and finally a half note G2. The dynamic marking *f* is placed above the piano accompaniment, and *cresc.* is placed above the vocal line.

Chorus

maj. Hai agh - pur - dik jan agh - pur - dik, Dal-vo-

ri - gi za - vag em katch, A - za - doo - tian si-roon

poco rit.
ha - mar, Ye - gek teb intz ha - ratch, ha - ratch!

poco rit.

10. ՏԱԼԻՈՐԻԿՑԻ

Տալւորիկի զաւակ եմ դորդ,
 Բաղբըցու պէս չեմ թուլամորթ,
 Սարի զաւակ, քարի որդի՝
 Հին քաջ Հայոց եմ մընացորդ:
 Տալւորիկի զաւակ եմ քաջ,
 Չեմ խոնարհիր թուրքին առաջ,
 Բարուս լերանց եմ ազատ լաճ՝
 Չեմ տեսել ոչ արօր, ոչ մաճ:

ԽՄԲԵՐԳ

Հա՛յ աղբըրտիք, ջա՛ն աղբըրտիք,
 Տալւորիկի զաւակ եմ քաջ,
 Ազատութեան սիրոյն համար,
 Եկէ՛ք դէպ ինձ, յառա՛ջ, յառա՛ջ:

Երբ իմ աչքերս բացի յաշխարհ,
 Ազատ տեսայ մեր սար ու քար.
 Մինչեւ փակեմ աչքս ի խաւար,
 Պիտ՝ չի կոխէ հոս ոտք օտար:
 Իմ մամ ծնաւ դիս սարերու ծոց,
 Ընկոյզի կոճղ մ'ինձ օրօրոց,
 Տըկլոզ ծընայ՝ մեծցայ տըկլոզ,
 Կեանքիս բաժինն է կոխ ու բոց:

Հա՛յ աղբըրտիք, ջա՛ն աղբըրտիք,
 Տալւորիկի զաւակ եմ քաջ,
 Ազատութեան սիրոյն համար,
 Եկէ՛ք դէպ ինձ, յառա՛ջ, յառա՛ջ:

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
 (Պերն Մուշու)

10. THE SON OF DALVORIG

A brave son of Dalvorig, Dalvorig's son am I;
 Son am I of the mountain, son am I of the rock.
 Not like the timid dwellers in city walls am I;
 I am the remnant of the old, the brave Armenian stock.
 The brave son of Dalvorig, Dalvorig's son am I,
 And in the presence of the Turk I do not cringe or bow;
 The free son of the rocky hills, the rugged heights, am I;
 My eyes have never looked upon the plough-haft or the plough.

CHORUS

Ho, my Armenian brothers, Dalvorig's son am I;
 Oh, come to me, come hither, for the love of liberty!

When on the world I ope'd my eyes I saw our mountains high,
 Our rocks and cliffs; our mountains, our rocks and cliffs were free,
 Until I close my eyes upon the darkness when I die,
 Ne'er shall the feet of foreigners tread here triumphantly.

My mother gave me birth in a narrow, rocky gorge,
 The strong branch of walnut tree my cradle-bed became;
 So plain and simple was my birth, so plainly I was reared.
 My portion in this earthly life is conflict, fire and flame.

TRANS. BY ALICE STONE BLACKWELL.

SARERU MAN EM EGEL

O'ER THE MOUNTAINS HAVE I WANDERED

No. 11

Arr by K. H. AIGOUNI

Andante con moto

mf

Sa - re - ru man em e - gel,
Dsa - ghig vart i - rar hu - sel,

mf *mp* *segue*

8.....
8.....
8.....

yar nai na - ni jan! Si - rads ya - ris
Dard - loo ba - lis

8.....
8.....

dsa - ghig ka - ghel, yar nai na - ni jan!
mi poonch ga - bel,

8.....

mf

yar na na - nai na - nai na - nai na - nai

mf *mp*

na-ni jan! yar na na-nai

na-nai na-nai na-nai na-ni jan!

Finis

11. ՍԱՐԵՐԸ ՄԱՆ ԵՄ ԵԿԵԼ

Սարերը ման եմ եկել
 Եար նայ նանի ջա՛ն,
 Սիրած եարիս ծաղիկ քաղել,
 Եար նայ նանի ջա՛ն,
 Եար նա նանայ, նանայ, նանայ,
 Նանայ նանի ջան
 Եար նա նանայ, նանայ, նանայ,
 Նանայ նանի ջան:

Ծաղիկ, վարդ իրար հիւսել,
 Եար նայ նանի ջան,
 Տարտուռ պալիս մի փուռնջ կապել
 Եար նայ նանի ջան,
 Եար նայ նանայ, եւայլն:

MER HAIRENIK
OUR FATHERLAND

M. NALBANDIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

Mer Hai-re - nik tush-var an - der, Mer tush-nam-oots wod - na-gokh,
A me-naindegh ma - hu mi eh, Mart mi an-kam bid mer - ni,

Ir wor-ti - ku art ganchoom eh Ha - nel ir vrezh ken oo wokh.
Paits yo - ra - ni wor ir az - ki A - za - doo - tian gu zoh - vi.

12. եւ 13. ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻԿ

«Մեր Հայրենիք, թշուառ անտէր,
Մեր թշնամեաց սոնակոխ.

Իւր որդիքը արդ կանչում է,
Հանել իւր վրէժ, քէն ու ոխ:

«Մեր Հայրենիք շրթաներով
Այսքան տարի կապկապած,
Իւր քաջ որդոց սուրբ արիւնով
Պիտի լինի աղատուած:

«Ահա՛, եղբայր, քեզ մի դրօշ
Որ իմ ձեռքով գործեցի,
Գիշերները ես քուն չեղայ,
Արտասուքով լուացի:

«Ահա՛ իմ դործ, ահա՛ իմ դրօշ,
Շուտ մի հեծի՛ր քաջի պէս,
Գընա՛ փրկել մեր Հայրենիք
Պատերազմի վառ հանդէս:

«Ամենայն տեղ մահը մի է,
Մարդ մի անդամ պիտ՛ մեռնէ,
Բայց երանի՛ր, որ իւր ազգի
Աղատութեան կը զոհուի:

«Գնա՛, եղբայր, Աստուած քեզ յոյս,
Ազգի սէրը քաջալեր.
Գնա՛, թէեւ չեմ կարող գալ,
Բայց իմ հոգին քեզ ընկեր:»

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆԸ

Թրգմ. յոռալ. ԿՈՄՍ ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ

1861

12 & 13. OUR FATHERLAND

Our fatherland, bereft, oppressed,
Downtrodden by ruthless foe,
Is calling now her loyal sons
To strike the avenging blow.

Dear fatherland, for years in chains,
Thy loyal children for thee
Will gladly pour their sacred blood,
To set their dear country free.

So, brother, see this little flag
I've wrought with colors so bright,
I've toiled, I've washed it with my tears
Sleepless through many a night.

Behold my work, behold the flag!
To horse! to the battle-field ride!
Go forth, to fight for fatherland
On the field where heroes have died.

Death is the same in every place,
To each his time comes to die;
But happy he who with his death
His country's freedom may buy.

So, brother, go! God be thy hope
To set thy fatherland free!
My body stays at home, my soul
Shall thy companion be.

Trans. by NINA E. RICE.

MER HAIRENIK

OUR FATHERLAND

M. NALBANDIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

Mer Hai-re - nik tush-var an-der, Mer tush-nam-oots wod-na-gokh;
A - me-naindegh ma-hu mi eh, Mart mi an - kam bid mer-ni,

Ir wor-ti - ku art gan-choom eh, Ha-nel ir vrezh ken oo wokh
Paits ye - ra-ni wor ir az - ki a - za-doo-tian gu zoh-vi.

ken oo wokh. Mer Hai-re - nik shukh-ta - ne - rov
gu - zoh-vi. Ku - na, yegh-pair Asd-wads kez houis,

Ais - kan da - ri gab - gab-wads. Ir katch wort-wots
Az - ki se - ru ka - tcha-ler; Ku - na te - yev

soorp a - ru - nov Bi - di li - ni a - zad-wads
chem ga - rogh kal Paits im ho - kin kez un - ger.

VANA DSOVAG

THE LAKE OF VAN

RAFFI

Arr. by K. H. AIGOUNI

Andante

Tzain door ov dso - vag, in - choo lu - room es?
Hai - as - da - ni metch ants - ge - rin vu - ga,

Wogh - pa - gits li - nel chu - ga - mis tush - pakh dis? Shar - zhe - tsek, ze -
Us - gus - pits minch, aizm khant - rem intz a - sa. Mi - teh, mishd ait -

pürk, a - li - ku ved, ved, Khar - ne - tsek zar - da - soos, ais
bes gu mna Hai - as - dan? Pu - sha - lits a - na - bad, yer -

tchu - re - ri hed. Khar - ne - tsek, za - da - soos
pemn poo - ras - dan. Pu - sha - lits a - na - bad

Kar - ne - tsek zar - da - soos ais tchu - re - ri hed.
Pu - sha - lits a - na - bad yer - pemn poo - ras - dan.

14. ՎԱՆԱՅ ԾՈՎԱԿ

Ձա՛յն տուր, ո՛վ ծովակ, ինչո՞ւ լռում ես,
 Ողբակից լինել չկամի՞ս գրժբախտիս:
 Շարժեցէ՛ք, գեփի՛ւռք, այլքը վէտ վէտ,
 Պառնեցէ՛ք դարտասուս այս ջրերի չես:

Հայաստանի մէջ անցքերին վրկայ,
 Ըսկզբից մինչ այժմ, խնդրեմ, ինձ ասա՛.
 Մի՛թէ միշտ այսպէս պիտ' մնա՞յ Հայաստան
 Փըշալից անապատ, Երբեմն բուրաստան:

Մի՛թէ միշտ այսպէս ազգը խղճալի,
 Կը լինի՞ ծառայ օտար իշխանի,
 Մի՛թէ Աստուծոյ աթոռին մօտին
 Անարժան է Հայն ու Հայի որդին:

Արդեօք դալո՞ւ է մի օր ժամանակ՝
 Մասիսի գըլխուն տեսնել մի դրօշակ,
 Եւ ամէն կողմից պանդուխտ ազգայինք
 Ի՛իմեն դէպ իւրեանց քաղցրը Հայրենիք:

ԲԱՅՅԻ

14. THE LAKE OF VAN

O Lake make answer! Why be silent more?
 Wilt not lament with one whose heart is sore?
 And you, ye Zephyrs, hurl the waters high
 That I may feed them from a mourner's eye!

A garden once, luxuriantly fair,
 Now is Armenia choked with thorns and tare:
 Thou who hast seen her fortunes wax and wane,
 Tell me I pray thee! Must she thus remain?

Must this unhappy nation ever be
 By foreign princes held in slavery?
 Is the Armenian and his stricken race
 Counted unworthy in God's judgment-place?

Comes there a day, comes there a season that
 Shall hail a flag on topmost Ararat,
 Calling Armenians, whereso'er they roam,
 To seek once more their loved and beauteous home?

Trans. by G. M. GREEN.

GILIGIA
CILICIA

N. ROUSSINIAN

Arr. by K.H. AIGOUNI

Andante con moto et bien rythmé

Yerp or pats - vin tur -
When doors of hope are

nern hoo - so Yev mer yerg - ren - pakh da tzu - mer, Chuk -
o - pen'd wide, And drea - ry win - ter flees a - way, Our

nagh yer - girn mer Ar - men - yo - Yerp pay - leh yür kaghtz -
beau - te - ous Ar - me - ni - a Beams forth in glad and

rig - o - rer; Yerp or dsi - dsarn i pouin tar - na Yerp
smil - ing day; When swal - lows to their nests re - turn And

or dsa - rern hak - nin de - rev.
trees put on their leaves so bright.

Tsan-gam des - nel zim Gi - li - gia Ash-kharh wor
I yearn for my Ci - li - ci - a. The land where

intz ye - door a - rev. Tsan-gam des -
first I saw the light. I yearn for

un poco rit. *pa tempo*

nel zim Gi - li - gia Ash-kharh wor intz ye - door a -
my Ci - li - ci - a, The land where first I saw the

rev. light. *Fine*

f molto ritard. pour Fine *Fine*

15. ԿԻԼԻԿԻԱ

Երբ որ բացուին դռներն յուսոյ
 Եւ մեր երկրէն փախ տայ ձրմեռ,
 Չըքնաղ երկիրն մեր Արմենիոյ
 Երբ վայլէ իւր քաղցրիկ օրեր,
 Երբ որ ծիծառն 'ի բոյն դառնայ,
 Երբ որ ծառերն հազնին տերեւ՝
 Ցանկամ տեսնել զիմ Կիլիկիա,
 Աշխարհ որ ինձ հտուր արեւ:

Տեսի դաշտերն ես Սիւրիոյ,
 Լեառն Լիբանան եւ իւր մայրեր.
 Տեսի զերկիրն Իտալիոյ,
 Վենետիկ եւ իւր կօնտօլներ,
 Կըղզի նման շիք մեր Կիպրեայ,
 Եւ ոչ մէկ վայր է արդարեւ
 Գեղեցիկ քան զիմ Կիլիկիա,
 Աշխարհ որ ինձ հտուր արեւ:

Հասակ մը կայ մեր կենաց մէջ,
 Ուր ամենայն իղձ կ'աւարտի.
 Հասակ մը ուր հոգին ի տենչ՝
 Յիշատակաց իւր կարօտի,
 Յորժամ քնար իմ ցրտանայ,
 Սիրոյն տալով վերջին բարեւ
 Երթամ ննջել յիմ Կիլիկիա,
 Աշխարհ որ ինձ հտուր արեւ:

(Նմանող.)

Ն. ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ

15. CILICIA

When doors of hope are opened wide,
 And dreary winter flees away,
 Our beauteous Armenia
 Beams forth in glad and smiling day;
 When swallows to their nests return
 And trees put on their leaves so bright
 I yearn for my Cilicia,
 The land where first I saw the light.

I've seen the wide Vonarian fields
 And cedar-clad Mount Lebanon,
 Italian shores and Venice fair,
 Where gondolas are gliding on;
 There's nothing like our Cyprian isle,
 No spot on earth can be so bright;
 I yearn for my Cilicia,
 The land where first I saw the light.

There comes to each a time of life
 When all our hopes have gone at last,
 The poor soul longs and strives no more
 And dwells alone upon the past;
 Then, when my breaking harp, unstrung
 Shall sing to hope a last good-night,
 I'll sleep in my Cilicia,
 The land where first I saw the light.

Trans. by NINA E. RICE.

16. ՍԵՐՈՒ ՓԱՇԱՅԻ ԵՐԳԸ

Ով որ քաջ է, ի՞նչ կ'սպասէ,
 Արդէն ժամանակ է՝ թող դայ,
 Մահ, պատերազմի օրհաս է,
 Ով որ անվախ քաջ է՝ թող դայ:

Կամ կոուելով մեռնինք, անցնինք,
 Կամ զէնքով փրկութիւն ստանանք,
 Կոուելով փրկենք Հայաստան,
 Ազնիւ մտածողը թող դայ:

Վերջապէս մենք ունինք կոխ,
 Չէնքով մաքրենք պիտ' մեր հաշիւ,
 Մեր հայրենեաց փառքն ու պատիւ —
 Սերորին սիրողը թող դայ:

SEROP PASHAI YERKU
THE SONG OF SEROP PASHA

Arr. by K.H. AIGOUNI

Ben marcato con anima

Ov wor katch eh, inch gus-ba -

senza Ped.

segue

seh, Ar-ten zha-ma-nag eh, togh ka, Mahba-de - raz - mi or -

has eh, Ov wor an-vakh katch eh togh ka, Mah ba -

de - raz - mi or - has eh, Ov wor an-vakh katche togh ka.

poco rit.

AVARAIRI NAHADAGK
THE MARTYRS OF AVARAIR

K. SRVANSTIAN

Arr. by K.H. AIGOUNI

Lento moderato

Te hai - ren - yats bu -

sa - ga - tir Koght-ni ku - nark lu - rer en;—

lu - rer en; Yerg-nits toghkan an - mah ho - kik —

Hayots ka-tcher bu - sa - gel. — Yerg-nits gel. —

17. ԱՒԱՐԱՅՐԻ ՆԱՀԱՏԱԿԸ

Թէ Հայրենեաց պըսակադիր
Գողթնի քնարք լըսեր են.
Յերկնից թող դան անմահ հոգիք
Հայոց քաջեր պըսակել:

Մասեաց զազաթն թող դան բազմին
Նրկնից դունդ դունդ հրեշտակներ,
Ասաուած իջեր ի Հայաստան
Հայոց արիւնն հոտոտել:

Փախէ՛ք ամպեր Շաւարշանէն,
Ալ մի՛ ցողէք ձեր ցողեր.
Շաւարշանը ոտդուած է
Հայոց քաջաց արիւնէն:

Լուսին, լուսին, աշօքդ անքուն.
Պահէ Հայոց ոսկորներ,
Եւ մայիսի զուարթ ցողով՝
Ցողէ անոնց շիրիմներ:

Արծուիք, բաղէք Հայաստանի,
Եւ արագիլ ամբան հիւր,
Դուք հսկեցէք այս աշխարհին,
Ժառանգեցէք Հայոց սուն:

Մոխիրներու վըրայ նստէք,
Աւերակներ շինէք բոյն.
Եւ ծիծեռնակ դայ ու երթայ
Մինչեւ Հայոց դայ դարուն:

Գ. Վ. ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ

17. THE MARTYRS OF AVARAIR

If Goghtan's bards no longer crown
Armenia's heroes with their lays,
Let deathless souls from Heaven come
down,

Our valiant ones to praise!

Ye shining angel hosts, descend:
On Ararat's white summit pause;
Let God Himself the heavens rend,
To come and judge our cause,

Fly, clouds, from Shavarshan away,
Pour not on it your gentle rain:—
'Tis drenched with streams of blood to-day
Shed by our brave ones slain.

And, moon, thy sleepless vigil keep
O'er our Armenian martyr's bones;
With the soft dews of Maytime steep
Their nameless funeral stones.

Armenia's stork, our summer guest,
And all ye hawks and eagles come,
Watch o'er this land-'tis our bequest—
We leave to you our home.

About the ashes hover still,
Your nest among the ruins make;
And, swallows, come and go until
Spring for Armenia break!

TRANS. BY ZABELLE C. BOYAJIAN.

No. 18

ZARTIR WORTYAG
THE SONG OF A SOLDIER'S MOTHER

KAMAR-KATIBA

Arr. by K.H. AIGOUNI

Zar-tir wort-yag, Hoosh per ver gats, Ba-de-raz-mi poghn hun-chets,
Zar-tir, ko-chets tzain hai-ren-yats Gue-nats ma-hoo zhamn hun-chets.

Copyright 1923 by The Armenian Educational Foundation

Detailed description: This block contains the musical score for 'Zartir Wortyag'. It consists of two systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are written below the vocal line. The first system ends with a double bar line, and the second system begins with a repeat sign. The copyright notice is centered below the second system.

No. 19

HOUIS
THE SURE HOPE

R. PATKANIAN

Arr. by K.H. AIGOUNI

Togh pu-cheh ka-min bagh bagh e-re-sis,
Ve-ren am-be-ren sas-digtzune togh ka, Wor-kan wor goo-zeh
togh gad-ghi hü-sis, Hoo-sov em vagh oosh ka-roo-nu bid ka.

Detailed description: This block contains the musical score for 'Houis'. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are written below the vocal line. The first system ends with a double bar line, and the second system begins with a repeat sign. The third system ends with a double bar line. The piano accompaniment features chords and moving lines in the bass.

18. ԶԱՐԹԻՐ ՈՐԴԵԱԿ

Զարթի՛ր, որդեակ, յուշ բեր, վեր կաց,
Պատերազմի փողն հընչեց,
Զարթի՛ր, դոչեց ձայն հայրենեաց
Կենաց, մահու ժամն հընչեց:

Հաւաքել եմ քո զէնքերը,
Ահա դըլխիդ վերեւ կան,
Ինչպէս երբեմն քո զբքերը,
Երբ կ'երթայիր վարժարան:

Ելի՛ր, կապեմ սուրը մէջքիդ,
Ասպար կապեմ քո ուսէդ,
Եւ սուրբ դրօշակն հայրենիքիդ
Թող ծածանի աջ թեւէդ:

Յառա՛ջ, որդեակ, ի մարտ անմահ,
Տո՛ւր անվախ կուրծք ու ճակատ,
Հոգ չէ թէ քեզ կը դանէ մահ,
Զի յայնժամ է ազգն ազատ:

ԲԱՄԱՍԻ-ԲԱԹԻՊԱ

19. Յ Ո Յ Ս

Թո՛ղ փըչէ քամին պաղ պաղ երեսիս,
Վերէն, ամպերէն սաստիկ ձիւն թո՛ղ գայ,
Ո՛րքան որ կ'ուզէ՝ թող կատողի հիւսիս,
Յուսով եմ, վաղ ուշ դարունը պիտ' գայ:

Թուխպը թո՛ղ պատէ երկինքը պայծառ,
Թանձրը մառախուղ երկիր թո՛ղ փակէ,
Տարերք աշխարհիս խառնըուին իրար,
Յուսով եմ, վաղ ուշ արեւ պիտ' ծաղէ:

Թո՛ղ գայ փորձութիւն, թո՛ղ գայ հա-
լածանք,
Խաւար թո՛ղ դառնայ անաղօտ լոյսը.
Սարսափելի չեն Հային տառապանք
Միայն... չի հասնէր խեղճուկի յոյսը:

ԲԱՄԱՍԻ-ԲԱԹԻՊԱ

18. AWAKE MY SON

The Song of the Soldier's Mother
Awake, my son, awake from sleep!
The battle trump hath sounded clear,
Thy fatherland is calling thee;
The hour of life and death is here.

Thy weapons I have ready made,
and here they hang above thy head,
As I prepared thy books of old,
Thy school books, in the days now fled.

Rise, that thy sword I may gird on,
And to thy shoulder fix thy shield;
And let thy country's holy flag
Wave from thy right arm, on the field!

Onward, my son, unto the fight,
And face the foeman valiantly!
Even if death should be thy fate,
Thy nation shall be glad and free.
Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

19. THE SURE HOPE

Let the wind blow cold, let it beat my face,
Let the clouds above heavy snow-flakes
fling,
Let the north wind blow, raging all it will,
Yet I live in hope soon or late comes spring.

Let the heavy clouds make the clear sky
dark,
Let the dense fogs cover the earth from
sight,
Let the elements be together mixed,
Yet I know the sun will again be bright.

Let harsh trials come, persecutions rage,
And the light grow dim of the sun on high;
To Armenian hearts, pain is naught to
dread—
But the poor man's hope must not fade
and die!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

KRISDOS BADARAKYAL

CHRIST IS SACRIFICED

(The "Eucharist" - from Armenian High Mass)

Arr. by K. H. AIGOUNI

No. 20

Molto moderato

mf
Orh-neal eh Asd-wads — Kris-dos ba-da - rak-yal, Pash-khi
Praise be un-to God — for Christ is sac - ri-ficed, Be - ing

mp
i mi-chi me - room, Al - le - lu - ia! Mar-min your da mez
shared a - mong us — all, His flesh He gives to

mf
ge - ra-goor yev soorp za - rün your tzo-gheh i — mez, Al - le -
us — for food, sprin-kles us — with His ho - ly — blood.

p
lu - ia! Ma-dik ar Der yev a - rek uz - lous, Al - le -
Come ye nigh to God re-ceive His — light.

mp *cresc.*
lu - ia! Ja - sha - ge - tsek yev de - sek zi kaghtzr eh — Der,
Taste ye all — and see how — gracious is the — Lord.

mp Al - le - lu - ia! Orh - ne - tsek - uz - Der, i her -
Praise Him, sing - His - praise in -

mp gin Al - le - lu - ia! Orh - ne - tsek - uz - na i par -
heavn. Laud - Him - mag - ni - fy - Him a -

ff tzoons Al - le - lu - ia! Orh - ne - tsek - uz - na a - me -
bove. Praise Him glo - ri - fy Him for -

poco largo e maestoso nain zo - 'roo - tunk no - ra, — Al - le - lu - ia! —
His great and might-y power. —

Trans. by Nina E. Rice

20. ՔՐԻՍՏՈՍ ՊԱՏԱՐԱԳԵԱԼ

Օրհնեալ է Աստուած, Քրիստոս Պատարագեալ բաշխի ի միջի մերում, Ալէլուիա.
 Չմարմին իւր տայ մեզ կերակուր եւ սուրբ զարիւնն իւր ցօղէ ի մեզ, ալէլուիա:
 Մատիք առ Տէր եւ առէք ըզոյս, ալէլուիա.
 Ճաշակեցէք եւ տեսէք զի բազմ է Տէր, Ալէլուիա.
 Օրհնեցէք ըզՏէր յերկինս, ալէլուիա.
 Օրհնեցէք ըզնա ի բարձունս, ալէլուիա.
 Օրհնեցէք ըզնա ամենայն պրուօթիւնք նորա. Ալէլուիա՛:

No. 21

OROROTSI YERK
CRADLE SONG

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIGOUNI

Dolce

A - ri im so - khag, - togh bar-dez me - rin,
Da-ghe-rov koon per du-ghis a-che - rin; Paits na la-lis eh, -
too so-khag mi kal, - Im - wor-tin choo-zeh di - ra-tsoo tar - nal.

Copyright 1923 by The Armenian Educational Foundation

No. 22

WOGHTCHOUIN GILIGIO
HAIL! CILICIA

K. H. KALOUSDIAN

Arr by K. H. AIGOUNI.

Woghtchouindam kez, ov Gi-li - gia Im hai - re - nik nu-vi - ra - gan:
Wogh-tchouin, zav-get ais da-ra - ga - Wor - goo-ka dsotst si-rov ais - kan.

21. ՕՐՕՐՈՑԻ ԵՐԳ

Արի՛, իմ սոխակ, թող պարտէզ մերին,
Տաղերով քուն բեր տըղիս աչերին.
Բայց նա լալիս է, դու սոխակ, մի՛ դալ,
Իմ որդին չուզէ տիրացու դառնալ:

Թո՛ղ, դու, տատրակիկ, քու ձագն ու
բունը

Վուրվուրով տըղիս բե՛ր անոյշ քունը.
Բայց նա լալիս է. տատրակիկ մի՛ դալ,
Իմ որդին չուզէ սըզաւոր դառնալ:

Թո՛ղ որսըդ արի՛ քաջասիրտ բաղէ,
Քու երգը գուցէ իմ որդին կ'ուզէ...
Բազէն որ եկաւ՝ որդիս լըռեցաւ,
Ռազմի երգերի ձայնով զընացաւ:

ՔԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ (1830-1892)

21. CRADLE SONG

Nightingale, oh, leave our garden,
Where soft dew the blossoms steep;
With thy litanies melodious
Come and sing my son to sleep!
Nay, he sleeps not for thy chanting.
And his weeping hath not ceased.
Come not, nightingale! My darling
Does not wish to be a priest.

Wild dove, leave the fields and pastures
Where thou grievest all day long;
Come and bring my boy sweet slumber
With thy melancholy song!
Still he weeps. Nay, come not hither,
Plaintive songster, for I see
That he loves not lamentations,
And no mourner will he be.

Leave thy chase, brave-hearted falcon!
Haply he thy song would hear.
And the boy lay hushed, and slumbered,
With the war-notes in his ear.

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

22. ՈՂՋՈՅՆ ԿԻԼԿԻՈՅ

Ողջո՛յն տամ քեզ, ով կիլիկիա,
Իմ հայրենիք նըւիրական.
Ողջո՛յն, դաւկէդ այս տարակայ
Որ կուզայ ծոցդ սիրով այսքան:

Ողջո՛յն, խըրոխտ այդ սարերուդ,
Անտառներուդ դաւարագեղ,
Եւ գետերուդ ջինջ ու կապոյտ
Որ կը հոսին յորդ, մըշտահեղ:

Ողջո՛յն եւ քու հին քաջերուդ,
Շիրիմներուն համբուրելի,
Նահատակ բիւր որդիներուդ
Ոսկորներուն սուրբ, փարելի:

Ա՛խ, ե՞րբ պիտի ողջունեմ քու
Խաղաղութեան այգն արփաւէտ...,
Որ հէք քնարն իմ ողբերգու
Խանդով երգէ փառքերդ յաւէտ:

Գ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

No. 23

IM HAIRENIK
MY FATHERLAND

A. HAIGOUNI

Arr. by K. H. AIGOUNI

Im hai-re - nik zis - gu - gan - cheh, He - roo em Hai -
 as - da - nen, Ha-yoo wort - woin gu va - ye - leh He - ra -
 nal Hai - as - da - nen? He - ra - nal Hai - as - da - nen?

The musical score for 'Im Hairenik' consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The lyrics are in Armenian and English. The first system ends with a double bar line. The second system ends with a double bar line. The third system ends with a double bar line.

No. 24

HNCHAG
HNCHAG

M. DAMADIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

He-ravor ergir nusdads too nuzhteh, Hai-renyats paghtin_ modoos es deghyag:
 Ka-roz ka-cha-ri nor us-gus-pants veh, He-gha-po-khoo-tian_ tzai-nadoo Hunchag.
 Ka-roz ka-cha-ri nor us-gus-pants veh, He-gha-po-khoo-tian tzai-nadoo Hunchag.

The musical score for 'Hnchag' consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The lyrics are in Armenian and English. The first system ends with a double bar line. The second system ends with a double bar line. The third system ends with a double bar line.

23. ԻՄ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Իմ Հայրենիք զիս կը կանչէ,
 Հեռու եմ Հայաստանէն,
 Հայու որդւոյն կը վայելէ՞
 Հեռանալ Հայաստանէն:

Միթէ՞ արծաթ, ոսկի, գունար
 կը սփռփէ՞ Հայաստանը.
 Այն որ կ'ողորայ որդւոց համար,
 Խղճալի Հայաստանը:

Խոր տխրութեան մէջ է թագուեր
 թագուհի Հայաստանը.
 Բոպիկ ոտքով, արձակ մազով,
 Կ'արտասուէ Հայաստանը:

Մինչեւ կարի իմ վերջին շունչս
 Պիտի կանչեմ Հայաստան,
 Պըլլուիմ մէյ մ'իմ հայրենեացս,
 Ապա մտնեմ գերեզման:

Անդորրութիւն ես կը խնդրեմ
 Միրելի Հայաստանին.
 Կարել այս ձայնս չէ', չէ' կարող
 Մտեալմը գերեզմանին:

Ա. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

23. MY FATHERLAND

My fatherland is calling me;
 I from my home am far away.
 Does it befit Armenia's child
 Out of Armenia's bounds to stray?

Will silver, gold or jewels fair
 Make sad Armenia comfort know?
 Armenia, grieving for her sons,
 Armenia, plunged in bitter woe!

Deep sunk is Queen Armenia
 Beneath the griefs of countless years.
 Barefooted, with dishevelled hair,
 Armenia weeps with mournful tears.

Even unto my latest breath,
 "Armenia!" I will ever cry;
 I to my fatherland will cling
 Till down within my tomb I lie.

I wish that in tranquility
 My dear Armenia should rejoice.
 The fear of death or of the grave
 Can never hush my patriot voice.

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

24. Հ Ն Չ Ա Կ

Հեռաւոր երկիր նստած դու նժդեհ,
 Հայրենեաց բաղդին մօտուստ ես տեղեակ.
 Քարոզ քաջարի նոր սկզբանց վեհ,
 Յեղափոխութեան ձայնատու Հնչակ:

Նոր դադափարի քո ցանած սերման,
 Այնիւ պտուղներն հասունանան արագ.
 Կարին եւ Պօլիս որոտման նման՝
 Անդրանիկ շարժմունք ծնան քեւ, Հնչակ:

Կոչնակդ հնչեցո՛ւր, հնչեցուր արագ,
 Թո՛ղ Հայք ոտք ելլեն ծագէ մինչեւ ծագ.
 Փչի՛ր՝ ծանր շղթան, ծագէ նոր արեգ,
 «Ազա՛տ ենք», հնչէ՛, ոսկե՛ղօծ Հնչակ:

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Andante capriccioso

f

rit.

a tempo

mp con dolore et molto rubato

Ov dsidser - nag, — va - ra -

p suivez

nads turch - nig, — Inch dukh - ra - kin.

più f

mp

cresc.

Ov dsidser - nag — va - ra - nads turch - nig

p

più f

Più allegro

Inch dukh-ra - kin _____ Tzai -

f *Largamente rit* *a tempo*
niv _____ tzai-niv Gegha-na - ges _____ mod im _____ pan -

p Quasi Recit.
din: _____ Mi-teh- va-roo-zha-nut si-roon, va-roo-zha-nut si-

pp *pp* *pp* *pp*

roon, va-roo-zha-nut si-roon, _____

pp *pp* *pp* *mf*

f Hos _____ mi-ai-nag to-ghoots kez, _____ Yev

rit. *a tempo*

The first system features a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. The lyrics are "Hos _____ mi-ai-nag to-ghoots kez, _____ Yev". The piano accompaniment is in bass clef, starting with a forte (*f*) dynamic and transitioning to piano (*pp*) in the second measure. The piano part includes complex chordal textures and arpeggiated figures.

toon _____ an - mu - khi - tar gu he - dse - dses, _____

The second system continues the vocal line with the lyrics "toon _____ an - mu - khi - tar gu he - dse - dses, _____". The piano accompaniment maintains its rhythmic and harmonic complexity, with various articulations and dynamics.

Woh! _____ lats oo - re - mun in - dsi bes, _____

The third system features the vocal line with the lyrics "Woh! _____ lats oo - re - mun in - dsi bes, _____". The piano accompaniment continues with its characteristic arpeggiated patterns and chordal structures.

in - dsi _____ bes. _____

m. g. *p* *pp* *pp*

8.....

The fourth system concludes the vocal line with the lyrics "in - dsi _____ bes. _____". The piano accompaniment features a section marked "8....." with a dotted line, indicating an eighth-note pattern. Dynamics range from piano (*p*) to pianissimo (*pp*).

25. Ո՛Վ ԾԻԾԵՌՆԱԿ

Ո՛վ ծիծեռնակ, վարանած թռչնիկ,
 Ի՛նչ տըխրազին ձայնիւ
 Կ'եղանակես մօտ իմ բանտին .
 Մի՞թէ վարուժանդ սիրուն
 Հոս միայնա՞կ թողուց դքեզ,
 Եւ դուն անմխիթար կը հեծեծես,
 Ո՛հ, լա՛ց ուրեմն ինձի պէս :

Բայց երանի՛ քեզ, բիւր երանի՛,
 Կրնաս թռչիլ՝ թեթեւ
 Թեւոցդ ի ծայր ընդ սար ու ձոր .
 Իսկ հոս՝ արեւուն նշոյն աղօս
 Մութ բանտիս է անթափանց,
 Եւ ոչ մեղմ հովիկ մ'ալ կը փչէ,
 Որ տանի ձայնն իմ սիրելեաց :

ԳՐՕՍՄԻ

25. THE PRISONER TO THE SWALLOW

Strayed and wandering swallow, little bird,
 How sadly by my prison dost thou sing!
 Dost thou lament because thy lovely mate
 Has left thee, and naught else can comfort bring!

Grieve, then, like me! Yet thou are fortunate,
 Thrice fortunate, for thou canst fly afar,
 Flit through the valleys and across the hills
 On thy swift wings, unstayed by bolt or bar,

But here the sun itself with pallid ray
 To my dark prison cannot penetrate;
 No gentle breeze blows here to bear my voice
 Unto my dear ones, telling of my fate.

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

ZEITOONTSI BADANIIN MAHU

DEATH OF A YOUTH OF ZEITOUN

M. BESHIGTASHLIAN

Arr. by K. H. AIGOUNI

Adagio *con afflizione*

Too zov khunt - res, mair im —

a - noosh, Yeg, mi to - ghar, mo - de - tsir — hos, An - lats

a - chok ti - deh — zor - tit Oo yür — ver - kern a - rü -

Più allegro

na - hos. Tur-

The first system of music features a vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics "na - hos." are written below the first few notes. The piano accompaniment starts with a bass clef and a key signature of one sharp. It includes dynamic markings *p* and *f*, and a tempo marking *(♩ = ♩)*. The system concludes with the word "Tur-" on the right side.

kats mai - rer togh lan, oo - toon Oo - rakh loo -

The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a treble clef and the lyrics "kats mai - rer togh lan, oo - toon Oo - rakh loo -". The piano accompaniment has a bass clef and a key signature of one sharp. It includes a dynamic marking *p*. The system ends with a double bar line.

rer dar i Zei - toon. Oo -

The third system continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a treble clef and the lyrics "rer dar i Zei - toon. Oo -". The piano accompaniment has a bass clef and a key signature of one sharp. It includes a dynamic marking *p*. The system ends with a double bar line.

rakh loo - rer dar i Zei - toon. —

The fourth system concludes the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a treble clef and the lyrics "rakh loo - rer dar i Zei - toon. —". The piano accompaniment has a bass clef and a key signature of one sharp. It includes dynamic markings *dim.* and *pp*. The system ends with a double bar line.

26. ԶԷՅԹՈՒՆՅԻ ՊԱՏԱՆԻՒՆ
ՄԱՀԸ

Դու զո՞վ խնդրես, մայր իմ անոյշ,
Ե՛կ, մի՛ դողար, մտեցիր հոս .
Անլաց աչօք դիտէ գորդիդ
Ու իւր վէրքերն արիւնահոս :
Թրքաց մայրեր թող լան, ու դուն
Ուրախ լուրեր տար 'ի Զէյթուն :

Ինչպէս երբեմն որբանիս մէջ
Կակուղ ձեռամբ փայփայելով
Մանկիկ մարմնոյս հանդիստ տայիր
Իբրեւ հրեշտակ նուազելով,
Զիս հանդէցուր 'ի հող, եւ դուն
Ուրախ լուրեր տար 'ի Զէյթուն :

Վերջին համբոյր տամ քեզ, մայրիկ
Հատուցանե՛ս դայն սիրուհոյս .
Վերջի՛ն անգամ դրկեմ մեր հող
Ոյր արդ կ'իջնեմ 'ի ծոցն անլոյս,
Խաչ մը տնկէ վրբաս, ու դո՛ւն
Ուրախ լուրեր տար 'ի Զէյթուն :

Մ. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

26. DEATH OF A YOUTH OF
ZEITOUN

Whom dost thou seek, sweet mother?
Come, tremble not draw near?
Gaze on thy son's blood-streaming wounds
Without a sigh or tear.
Let Turkish mothers rend their hair;
Do thou glad news to Zeitoun bear!

As, by my cradle, thou didst soothe
With tender hand and smile
My childish form to sleep, and sing
With angel voice the while,
Lay me to rest, without a care,
And joyful news to Zeitoun bear!

Take my last kiss, my mother,
And bear it to my love;
A kiss, too, for my native soil,
That now my tomb must prove.
Plant thou a cross above me there,
And joyful news to Zeitoun bear!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

27. ԱՅԳՈՒՆ, ԱՅԳՈՒՆ

Այդուն այդուն իմ խցկին մօտ,
Լուսաժըպիտ մինչ առաւօտ,
Կ'երգէ պլպունն իմ Սիսուանայ
Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկիա :

Գարուն կուգայ ծաղկունք բացուին
Դաշտերու մէջ, ի ծոց հովտին,
Բայց պլպուլիկն իմ դեռ կ'ողբայ
Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկիա :

Լո՛ւտ կաց, պլպուլ, ա՛լ մի՛ երգեր,
Մի՛ նորոգեր մեր հին ցաւեր .
Լուռ կա՛ց քո տաղ վէրքեր բանայ
Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկիա :

ՆԵՐՍԷՍ ՎՐԴ. ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Andante moderato

Piano introduction in 2/4 time, marked *Andante moderato*. The piece begins with a *pp* (pianissimo) dynamic. The melody is primarily in the right hand, featuring a series of chords and moving lines. The left hand provides harmonic support with chords and some melodic fragments. The piece concludes with a *mf dim.* (mezzo-forte, decrescendo) and a final *pp* (pianissimo) chord.

Vocal line and piano accompaniment for the first line of lyrics. The vocal line is marked *mp doloroso* (mezzo-piano, doloroso). The lyrics are: "Ai-koon ai - koon im khuts-gin mod,". The piano accompaniment is marked *p* (piano) and includes the instruction *suivez* (follow). The piano part features a steady accompaniment in the left hand and chords in the right hand.

Vocal line and piano accompaniment for the second line of lyrics. The vocal line is marked *cresc. poco a poco* (crescendo, poco a poco). The lyrics are: "Loo-sa - zhu - bid minch a - ra - vod,". The piano accompaniment is also marked *cresc. poco a poco*. The piano part features a steady accompaniment in the left hand and chords in the right hand.

Vocal line and piano accompaniment for the third line of lyrics. The vocal line is marked *mf* (mezzo-forte). The lyrics are: "Ger-keh bul - booln". The piano accompaniment is marked *mf*. The piano part features a steady accompaniment in the left hand and chords in the right hand.

im Sis - wa - na Gi - li - gia, Gi - li - gia,

a piacere
Gi - li - gia.
a tempo

pp *suvvez* *mf* *pp*

No. 28

GROONG

THE PILGRIM TO THE CRANE

NAHABED KOUCHAG

Groong ous-di goo - kas, dsa-ra em tzai - nit,
Mi va - zer ye - ra - mit, shoo-dov gu has - nis,

Gu - roong, mer ash - khar - hen khap-rig mi choo - nis?
Gu - roong, mer ash - khar - hen khap-rig mi choo - nis?

28. ՊԱՆԴՈՒԽՏԵՆ ԱՌ ԿՈՌԻՆԿ

Կոռնիկ, ուստի՞ կուգաս, ծառայ եմ
 ձայնիդ,
 Կոռնիկ, մեր աշխարհէն խարբիկ մի
 չունի՞ս
 Մի՛ վազեր, երամիդ շուտով կը հասնիս,
 Կոռնիկ, մեր աշխարհէն խարբիկ մի
 չունի՞ս:

Թողեր եմ 'ւ եկեր իմ մըլքերս ու այգիս,
 Քանի որ ա՛խ կանեմ կու քաղուի հողիս,
 Կոռնիկ, պահ մի կացի՛ր, ձայնիդ ի
 հողիս,
 Կոռնիկ, մեր աշխարհէն խարբիկ մի
 չունի՞ս:

Գրեր եմ մէջ թղթիս թէ հոս մնացի
 Օրիկ մի օրանց զաչերս չբացի,
 Սիրելիք, ձեզանից կարօտ մնացի,
 Կոռնիկ, մեր աշխարհէն խարբիկ մի
 չունի՞ս:

Աշուն է մօտեցեր, զնալու ես թէպտիր,
 Երամ ես ժողվեր հազարներ ու բիւր,
 Ինձ պատասխան չտուիր, ելար զնացիր.
 Կոռնիկ, մեր աշխարհէն զընա հեռացի՛ր:

ՆԱՀԱՊԵՏ ԳՈՒԶԱԿ

28. THE PILGRIM TO THE CRANE

Whence comest thou, crane? I'm slave to thy word!
 Crane, I beseech, from my home hast thou heard?
 Thou mayst soon join thy flock, O thou wandering bird!
 Stay! Hast thou not from my homeland some word!

Far from my fields and my vineyards I roam.
 Homesick till now, my sighs rend my heart.
 Voice in my soul, haste not to depart!
 Crane, hast thou not some news from my home?

I wrote in my letter, that while here I stay,
 Joyful I ne'er ope my eyes, not one day;
 Far from you, dear ones, how lonely I stray!
 Crane, hast thou not some news from my home?

Autumn is near; on thy way thou wilt start;
 Thousands, ten thousands, thy flocks fill the sky.
 Thou hast not answered my piteous cry
 Crane, from my homeland begone and depart!

Trans. by NINA E. RICE.

VARTANI YERKU
THE SONG OF VARTAN

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIGOUNI

Alla breve
energico

Hi-mi el lu-renk, egh-park, hi - mi - el, Yerp mer tush-na-

min ir soorn— eh tu-rel, Ir or-ha-sa-gan soo-ru,

mer gurdy-kin, A-gantch chi tu-noom mer lats oo go-dsin:

A-sa-tsek, egh-park Hai-er inch— a-nenk, Hi-mi el lu-renk?

A-sa-tsek, Yegh-park Hai-er inch a-nenk, Hi-mi el lu-renk?

29. ՎԱՐԴԱՆԻ ԵՐԳԸ

Հիմի՞ն է՛լ լուենք, եղբարք, հիմի՞ն է՛լ,
 Երբ մեր թշնամին իր սուրն է դրել,
 Իր օրհասական սուրը, մեր կրծքին,
 Ականջ չի դնում մեր լաց ու կոծին.
 Ասացէ՛ք, եղբարք Հայե՛ր, ի՞նչ անենք,
 Հիմի՞ն է՛լ լուենք:

Հիմի՞ն է՛լ լուենք, երբ մեր թշնամին
 Դաւով, հրապուրքով տիրեց մեր երկրին,
 Ջնջեց աշխարհից Հայկայ անունը,
 Հիմքից կործանեց թորդոմայ տունը,
 Խլեց մեզանից թագ, ե՛ւ խօսք, ե՛ւ զէնք.
 Հիմի՞ն է՛լ լուենք:

Հիմի՞ն է՛լ լուենք, երբ մեր թշնամին
 Խըլեց մեր սուրը — պաշտպան մեր անձին,
 Մշակի ձեռքիցն էլ խոփը խլեց,
 Այդ սուր ու խոփից մեր շղթան կըռեց.
 Վա՛յ մեզ, շղթայով կապուած գերի ենք,
 Հիմի՞ն է՛լ լուենք:

Հիմի՞ն է՛լ լուենք, երբ մեր թշնամին
 Լիբր գոռոզութեամբ լցրած իր հողին՝
 Արդարութեան ձայնն հանած իր սրտից՝
 Արտաքսում է մեզ մեր բնիկ երկրից.
 Պանդո՛ւխտ, հալածեա՛լ՝ եղբարք, ո՞ւր
 գիմենք.

Հիմի՞ն է՛լ լուենք:

Հիմի՞ն է՛լ լուենք, մարդիկ ի՞նչ կասեն,
 Երբ մեր տեղ քարինք, ապառաժ խօսեն.
 Չե՞ն ասիլ որ Հայք արժանի էին
 Այդ ըստըրկական անարգ վիճակին.
 Մեր սուրբ քաջ նախնեաց գործերը
 գիտենք,

Մինչեւ ե՞րբ լուենք:

Թո՛ղ լռէ մունջը, անդամալոյժը,
 Կամ որոնց քաղցր է թշնամու լուծը.
 Բայց մենք, որ ունինք հողի ու սիրտ քաջ՝
 Ե՛կ, անվախ ելնենք թշնամու առաջ,
 Գոնէ մեր փառքը մահով յետ խլենք,
 Ու այնպէս լուենք:

ԲԱՄԱՌ-ԲԱԹԻՊԱ

(Ռ. Տ. Գ. Պատկանեան)

29. SHALL WE BE SILENT?

Shall we be silent, brothers?
 Shall we be silent still?
 Our foe has set against our breasts
 His sword, that thirsts to kill;
 His ears are deaf to cries and groans.
 O brothers, make avow!
 What shall we do? What is our part?
 Shall we keep silence now?

Our foe, with overweening pride,
 Threads justice under foot,
 And drives us from our native soil—
 And shall we still be mute?
 Like strangers in our fatherland,
 Persued o'er plain and hill,
 O brothers, where shall we appeal?
 Shall we be silent still?

If we keep silence, even now,
 When stones have found a voice,
 Will not men say that slavery
 Is our desert and choice?
 The sons of brave and holy sires,
 Sprung from a sacred root,
 We know the deeds our fathers did—
 How long shall we be mute?

Mute be the dumb, the paralyzed,
 Those that hold slavery dear!
 But we, brave hearts, let us march forth
 To battle, without fear;
 And, if the worst befell us,
 Facing the foe like men,
 Win back in death or glory,
 And sleep in silence then!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

MOUSH

Arr. by K.H. AIGOUNI

Togh cher-keh bul - bool Mu-shootash-de - room. Toch erk chu-hun-
 cheh — Sas - no ler - ne - room Togh zhu-bid chu ka —
 Ha-ye-roostem - kin, - Toch ta-khids di - reh — Ha - ye-roossur - din, -

The musical score for 'MOUSH' consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The lyrics are written below the vocal line.

Copyright 1923 by The Armenian Educational Foundation

DER WOGHORMIA

KAMAR-KATIBA

SUPPLICATION

N. BEK AMIR-KHAN

Der, wo-ghor-mia Ha-yots az - kin, Door zo-roo-tune mertouil paz-gin,
 Ha-la-dseh too an koot daj - gin, Der wo-ghor-mia, Der wo-ghor-mia.

The musical score for 'DER WOGHORMIA' consists of two systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are written below the vocal line.

30. ՄՇՈՒ ՈՂԲԸ

Թո՛ղ չեբգէ պըլպուլ Մշու դաշտերում ,
 Թո՛ղ երգ չը հնչէ Սասնոյ լեռներում ,
 Թո՛ղ ժըպիտ չըգայ Հայերուս դէմքին ,
 Թո՛ղ Թախիծ տիրէ Հայերուս սըրտին :

Հայի ձեռքերը արիւնով ներկուած ,
 Հայոց սրտերը վշտով է պատած .
 Ալ ինչո՞ւ ծաղկի քաղցրահոտ շուշան
 Հայոց եղեմի դաշտում աննման :

Քանի՛ Հայ աղջիկ չէ դարդարելու ,
 Մաղկով իր կուրծքը չքեղ պճնելու
 Թո՛ղ երգ չը հնչէ Մշոյ դաշտերում ,
 Թո՛ղ պլպուլ չ'երգէ Սասնոյ լեռներում :

30. MOUSH

Mute be the nightingale on Moush's plain,
 On Sassoun's mountains, and in every dale!
 Let no Armenian faces wear a smile;
 Let sorrow in Armenian hearts prevail.

Armenian's hands in their own blood are
 dipped;
 Their hearts are overwhelmed with grief
 and gloom.

Upon Armenia's peerless Eden-plains
 Then wherefore should the fragrant lily
 bloom?

So long as the Armenian maid no more
 Bedecks her bosom with the flowers of
 spring,

Be no song heard upon the plains of
 Moush,

No nightingale on Sassoun's mountains
 sing!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

31. Տէ՛ր ՈՂՈՐՄԵԱ

Տէ՛ր ողորմեա՛ Հայոց ազգին ,
 Տուր զօրութիւն մեր Թոյլ բազկին ,
 Հալածէ՛ դու անդութ Տաճկին ,
 Տէ՛ր ողորմեա , Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Շնորհեա՛ մեզ քաջ զօրավար ,
 Ժողովել Հային միադուսար .
 Մարտնչեցնել կրօնի համար ,
 Տէ՛ր ողորմեա , Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ապա Թշուառ եղբայր Հայեր .
 Ձերքերնիս առնենք մենք սուրեր .
 Դրօշակ բանանք , փըչենք փողեր ,
 Տէ՛րըն խըղճայ ի վերայ մեր :

ՔԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

UGHTZANK
WISHES FOR ARMENIA

KHOREN NAR BEY DE LUSIGNAN

S. K. EMURIAN

Te da-yin in-dsi — Tak yev a-ta-mant, ka-va-zan, Kez zain tzo-ne-
kez zain

i Kez zain tzo-ne-i Ta-kooh-yatstush-kho, Hai-as-dan Hai-as-dan.
kez zain

Detailed description: This is a musical score for a song. It consists of two systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 3/4. The lyrics are written below the vocal line. The first system ends with a double bar line, and the second system continues the melody and accompaniment.

From "EMURIAN YERKARAN" by permission of S.K.EMURIAN

HAI ABRINK
LET US LIVE ARMENIANS

KHOREN NAR BEY DE LUSIGNAN

Hai ab-rink egh-park mart-gootian me-chu Hai gun-ke-reh mez
bad moo-tian e-chu Hai an-vamp us-mez gogh-choo-neh er-gink Egh-
park Hai abrink. Egh-park Hai mernink, Egh-park Hai mernink, Egh park Hai mernink.

Detailed description: This is a musical score for a song. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 4/4. The lyrics are written below the vocal line. The first system ends with a double bar line, and the second system continues the melody and accompaniment. The third system ends with a double bar line and a final chord.

32. Ը Ղ Ձ Ա Ն Ք

Թէ տային ինձի
Թագ եւ աղանձանդ, դաւաղան,
Քեզ զայն ձօնէի,
Թագուհեաց դէսոյ, Հայաստան:

Թէ տային ինձի
Ծիրանի շողշող պատմուճան,
Քոյու ձգէի՝
Ո՛վ իմ թշուառ Հայաստան:

Թէ տային ինձի
Պսակ յիմ ճակատ մարդարտեան,
Չաչքիդ ընտրէի՝
Արտասուաց մի շիթ, Հայաստան:

Թէ տային ինձի
Գոռ ազատութիւն անսահման,
Ես վեր ընտրէի՝
Քո վեհ-գերութիւն, Հայաստան:

33. Հ Ա Յ Ա Պ Ր Ի Ն Ք

Հայ ապրինք եղբարք, մարդկութեան
մէջը,
Հայ կնքեր է մեզ պատմութեան էջը.
Հայ անուամբ զմեզ կ'ողջունէ երկինք,
Եղբարք, Հայ ապրինք:

Հայ ապրինք, ո՞ր ազգ կայ Հայուն նման
Որ ունենայ Հին պարծանքներ այսքան,
Ո՞ր ազգ Հայուն պէս շքեղ Հայրենիք.
Եղբարք, Հայ ապրինք:

Ո՛չ, ճակատագիր մեր չէ միշտ տըխուր,
Զթշուառութեան ուտել Հացն ու ջուր,
Նոր երջանկութեան ապագայ մ'ունինք.
Եղբարք, Հայ ապրինք:

Հայ ապրինք որ մեր որդիք ալ, եղբարք,
Կարենան պարծիլ որ զմեզ ունին Հարք,
Զըլլանք Հայ անուան, չըլլանք նախատինք
Եղբարք, Հայ ապրինք:

Խ. ԵՊ. ՆԱՐ-ՊԷՅ

32. WISHES FOR ARMENIA

If a sceptre of diamond, a glittering crown,
Were mine, at thy feet-I would lay them
both down,

Queen of queens, O Armenia!

If a mantle of purple were given to me,
A mantle for kings, I would wrap it round
thee,

Poor Armenia, my mother!

Were I given a crown of rich pearls, I
should prize,

Far more than their beauty, one tear from
thine eyes,

O my weeping Armenia!

If freedom unbounded were proffered to
me,

I would choose still to share thy sublime
slavery,

O my mother, Armenia!

TRANS. BY ALICE STONE BLACKWELL.

33. LET US LIVE ARMENIANS

Live as Armenians, brethren, in this world!
That name to us do history's pages give:
The heavens above salute us by that name;
Then, brethren, as Armenians let us live!

Live as Armenians! From the past what
land

So many ancient glories doth derive:

What nation has so beautiful a home?

Then, brethren, as Armenians let us live!

Live as Armenians, that our sons as well

May boast that they are our posterity;

Let us do no dishonor to our name!

Then, brethren, as Armenians let us live!

Live as Armenians! Some day, over death
Armenia yet shall rise in victory.

Soon may that glad day dawn for us, O
heaven!

Brethren, Armenians let us ever be!

TRANS. BY ALICE STONE BLACKWELL.

SOOK MAIR HAIASDANI
THE LAMENT OF MOTHER ARMENIA

Arr. by K. H. AIGOUNI

Grave e con Dolore

mf

mp

L. H.

mp

p

Im si-re-li za-va - goon - kus,

Gu ta-pa-rin o - dar ash-kharh, Yes oor ti - mem, oh

oor pund-rem, Gu dsa-ra - en ai - lotz khon - arh.

yes oor ti - mem oh oor pund - rem, Gu dsa - ra - en ai -

lotz - khon - arh. E - gaik vort - yaguk im Tzer morn ai - tze - loo -

tian Tzer morn ai - tze - loo - tian. tian.

* Repeat for the second verse

34. ՍՈՒԳ ՄԱՅՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Իմ սիրելի զաւակունքըս
 Կը թափառին օտար աշխարհ.
 Ես ո՞ւր գիմեմ, ո՞՛հ ո՞ւր փնտոսեմ,
 Կը ծառային այլոց խոնարհ:
 Եկա՛յք, որդեակըք իմ,
 Ձեր մօր այլեւութեան:

Արիւնս ցամքած, սիրտըս մաշած,
 Իէմքս է տխուր մինչ յաւիտեան
 Եւ կարօտով իմ որդեկաց,
 Պիտի իջնեմ սեւ գերեզման:
 Եկա՛յք, եւայլն:

Դարեր անցան, լուր մը չառի
 Իմ քաջերըս մեռան, կորան,
 Կուլամ, արիւնքս կը սառի,
 Մէկը չունիմ տայ ինձ դարման:
 Եկա՛յք, եւայլն:

Իսկ դու կըրունկ իմ հայրենեաց,
 Գընա՛ հեռու աչքէս ի բաց...
 Յեախն ողջոյնս տար զաւակացս,
 Ձի կեանքիս մէջ յոյս է մեռած:
 Եկա՛յք, եւայլն:

SHARAGAN SURPOTS VARTANANTZ
SAINT VARTAN

NERSES SH/NORHALI

Arr. by K. H. AIGOUNI

Lento e Grandioso *con nobilita*

mf No-ra - hrash _____ bu -

sa - ga - vor_ yev_ zo-ra- klookha - ra - kin - yatz,

p

f Va - re - tzar zi - noo hok-wouin a - ri - a - par_ unt -

mf

dim tem ma - hoo; Var - tan _____

mp *mf*

- katch na - ha - dag - wor - va - ne - tzir - uz
 tush - na - mini; Var - ta - kouin ar - yam - put
 ko - bu - sa - ge - tzir - ze - ge - ghe - tzi. tzi.

35. ՇԱՐԱԿԱՆ ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

Նորահրաշ պըսակաւոր եւ զօրագլուխ առաքինեաց
 Վառեցար զինու հոգւոյն արիարար ընդդէմ մահու.
 Վարդան քաջ նահատակ որ վանեցեր ըզթշնամին.
 Վարդապոյն արեամբըզ քո պըսակեցեր զեկեղեցի:

Երկնաւոր թագաւորին զինու յաղթեալ պատերազմին,
 Սոհական իմաստութեամբ խոհեմացեալ անճառապէս.
 Սորէն խորհրդրդական ու ծանուցեալ անուն բարի,
 Սաչելոյն վրկայ եղեալ հեղձամբ արեան պսակեցաւ:

Ստացեալ ըզհաւատոյ Վահան, յուսոյն զբահիք ծածկեալ,
 Զփրկականըն սաղաւարտ 'ի դլուխ եղեալ զնըլան խաչին.
 Վահան վեհ երեւեալ նոր մանկութեամբ նահատակեալ.
 Սաչելոյն վրկայ եղեալ պըսակեցաւ արեամբըն իւրով:

WOGHCHOVIN DUVEK

ALL HAIL!

K. SHERENTZ

Arr. by K. H. AIGOUNI
con affeto

Moderato

Wogh - - -

chouin du - vek

im hai - ren - yatz gi - sa - gor -

dsan da - jar - ne - roon,

Woghchouin du - vek - a - ve - ra -

gatz A - ra - rad - ian ka - var - ne -

roon. — A - ra - rad - ian ka - var - ne - roon.

Dynamic markings: *ff*, *f*, *mf*, *mp*, *p*, *colla parte*, *pp*, *ppp*. Performance instruction: *non veloce*.

36. ՈՂՋՈՅՆ ՏՈՒՆԷՔ

Ողջոյն տուէք իմ հայրենեաց
Կիսակործան տաճարներուն,
Ողջոյն տուէք աւերակաց
Արարատեան գաւառներուն:

Ողջոյն տուէք Աւարայրին
Արիւնաներկ Սուրբ վայրերուն,
Ողջոյն տուէք տխուր լուսնին
Որ լացն է սեւ շիրիմներուն:

Ողջոյն տուէք պանդուխտ Հայուն,
Թըշուառ Հայուն, չուառ Հայուն,
Ո՛հ, ձեռք տուէք, ո՛հ սիրտ տուէք,
Հողի տուէք անկեալ Հայուն:

Ողջոյն տուէք ոլոր մուր
Բուր վազող գետակներուն,
Ողջոյն տուէք պղղտոր բուր
Աղի, լեղի աղբիւրներուն:

Ողջոյն տուէք ի հող եղած
Արքայական պալատներուն
Ողջոյն տուէք գետնատարած
Սրբոց անբիծ մասունքներուն:

Ողջոյն տուէք Հայ Մուսային
Որ լայ գփիւտա իւր հաւերուն,
Ողջոյն տուէք իմ քրնարին
Որ Հայկայ տանն է ողբերգու:

LOOSNAG KISHER

THE LOVER

Arr. by K. H. AIGOUNI

Molto moderato *mp con amore e alcuna licenza*

Loosnag ki - sher _____ po-lo-ro-

vin _____ koon choo-nim, _____ Lobsnag ki - sher _____ po-lo-ro-

vin _____ koon choo-nim, _____ Zis desno - ghu _____ Gardsoom eh

teh _____ doon choonim a - noosh! _____ doon choo - nim! _____ Zis desno-

ghu gardsoom eh teh doonchoonim a - noosh! doon choo-

nim! oh! oh! Na - ze -

lis! oh! oh! bashde - lis!

37. ԼՈՒՍՆԱԿ ԳԻՇԵՐ

Լուսնակ գիշեր բուրբոսին քուն չունիմ,
Զիս տեսնողը կարծում է թէ տուն չունիմ:

Կեանք խընդութիւն պարզ գիշերուայ լուսնակն է,
Նընջարանքս սենեկիդ պատին տակն է:

Մի՛ լար, մի՛ լար, մեռնիմ կամար ունքերուդ.
Աբտասուրը գնաս կուտայ աչերուդ:

Արի գնանք խորհուրդ անենք միա՛ին,
Ամուսնանանք ալ չքսպաննք մեծ պատին:

KAROON
SPRING

M. BESHIGTASHLIAN

D. TCHOUHADJIAN
Arr. by K. H. AIGOUNI

Moderato

Moderato

Woh! inch a - noosh yev — inch - bes zov A - ra - vo -

doots — pu - ches — ho - vig, Dsagh gants vu - ra koor - koo - ra -

lov Yev ma - ze - roon — goo - sin pap - gig.

poco rit.

Più lento

cresc.

mf Paits ches ho-vig im Hai-ren-yats, *f* Ku-na an-tsir sur-des i pats.

mp *mf*

mf Paits ches ho-vig im Hairen-yats, *f* Ku-na an-tsir sur-des i

mp *mf*

pats. *mp* Woh! inch a - - ghoo yev sur-da-

mf *f* *pp*

kin Dsa-rots me-tchen yer-kes turch-nig, Si-ro zha-

cresc. poco a poco rit.

mern _____ i han-da - rin _____ Uz-mai-le- tsan i ko tzai-nig;

f a tempo

Paits ches turch-nig im Hai-ren-yats, Ku-na yer-keh sur-des i

mf a tempo

Largamente

pats. — Paits ches turch-nig im Hai-ren-yats, Ku - na —

mf *f* *ff* *suiver*

et rit. poco a poco *a tempo*

yer-keh sur - des i pats. _____

a tempo

Ո՛հ, ի՞նչ անուշ եւ ի՞նչպէս զով
Առաւօտուց փրչես հովի՛կ,
Ծաղկանց վըրայ գուրգուրալով
Եւ մաղերուն կուսին փափկիկ.
Բայց չես հովիկ իմ Հայրենեաց,
Գընա՛, անցիբ սըրտէս ՚ի բաց:

Ո՛հ ի՞նչ աղու եւ սըրտազին
Ծառոց մէջէն երգես, թռչնիկ,
Սիրոյ ժամերն ՚ի յանտառին,
Ըզմայլեցան ՚ի ջո ձայնիկ.
Բայց չես թռչնիկ իմ Հայրենեաց,
Գընա՛, երգէ՛ սրտէս ՚ի բաց:

Ո՛հ, ի՞նչ մըմունջ հանես, վըտակ,
Ականակիտ եւ հանդարտիկ,
Քու հայելու յէ մէջ անապակ
Նային զիրենք վարդն ու աղջիկ.
Բայց չես վըտակ իմ Հայրենեաց,
Գընա՛, հոսէ սըրտէս ՚ի բաց:

Թէպէտ թռչնիկն ու հովն Հայոց
Աւերակաց թռչին վերայ,
Թէպէտ պըղտոր վըտակն Հայոց
Նոճիներու մէջ կը սողայ.
Նոքա հառա՛չք են Հայրենեաց.
Նոքա չերթա՛ն սըրտէս ՚ի բաց:

Մ. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

O little breeze, how fresh and sweet
Thou blowest in the morning air!
Upon the flowers caressingly,
And on the gentle maiden's hair.
But not my country's breath thou art;
Blow elsewhere, come not near my heart!

O little bird among the trees,
The sweetness of thy joyful voice
Entrances all the Hours of Love,
And makes the listening woods rejoice.
But not my country's bird thou art;
Sing elsewhere, come not near my heart!

How peacefully thou murmurest,
O gentle, limpid little brook;
Within thy mirror crystal-bright
The rose and maiden bend to look.
But not my country's brook thou art;
Flow elsewhere, come not near my heart!

Although Armenia's breeze and bird
Above a land of ruins fly;
Although through mourning cypress groves
Armenia's turbid stream flows by,—
They are the sighing of her heart,
And never shall from mine depart!

Trans. by ZABELLE C. BOYAJIAN.

LURETS
THE DEATH OF VARTAN

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIGOUNI

Lu - rets. — Am - be - ru — e - gan — dsads - ge -

tsin — er - ginkn — oo loo - sinn ach -

kes — khu - le - tsin; — khu - le - tsin; —

Mu - na - tsi mi - nag — ho - kis vur - to - wads, —

Tzer - ne - rus dso - tsis, — kloo - khus karsh a - rads. —

Yev ai-noo-he-dev a-men i-ri-goon, Mu-noom em loos-ni
Nu-ra dukh-ra-mads tem-ku na-ye-lis, Hi-shoom em tush-var

kha-ghagh dsa-ke-loon,-
vi-ja-gu az-kiz.- Akh! tso-la, pai-leh, dukh-ra-tem loo-sin,

Koo-tseh koo pai-lits pail das yev Ha-yin. Bad-meh sha-de-roon

Var-ta-ni ma-hu, Gam inch-bes go-rav Hai az-ki ka-hu;

Gam inch veh si-rov si-room er Var-tan, Mai-re-ni ho-ghu

ash-kharn Hai-as-dan. Mai-re-ni ho-ghu ash-kharn Hai-as-dan.-

39. ՄԱՀ ՎԱՐԴԱՆԱՅ

Լուսց : Ամպերը եկան ծածկեցին
 Երկինքն ու լուսինն աչքէս խըլեցին .
 Մընացի մինակ , հողիս վրդոված ,
 Ձեռներըս ծոցիս , գլուխըս քարշ արած :

Եւ այնուհետեւ ամէն իրիկուն ,
 Մնում եմ լուսնի խաղաղ ծագելուն
 Նորա տըխրամած դէմքը նայելիս ,
 Յիշում եմ թշուառ վիճակը ազգիս :

Ա՛խ , ցոլա՛ , փայլէ՛ , տխրադէմ լուսին ,
 Գուցէ քու փայլից փայլ տաս եւ Հային :

Պատմէ շատերուն Վարդանի մահը
 Կամ ինչպէ՛ս կորաւ Հայ ազգի դահը .
 Կամ ի՛նչ վեհ սիրով սիրում էր Վարդան ,
 Մայրենի հողը , — Աշխարհն Հայաստան :

ՔԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

39. THE DEATH OF VARTAN

She ceased to speak; the clouds swept o'er
 the skies,

Covered the moon, and hid her from my
 eyes

I stood alone, my spirit sore and grieved,
 Hands clasped, and head bowed low, like
 one bereaved.

And since that fateful hour each night
 I go,

And I await the moonrise calm and slow.
 And in the sorrow of the moon's pale face
 My hopeless people's woes I seem to trace.
 Ah! sad-faced moon, shine brightly, and
 perchance

Armenia's darkness may reflect thy glance.
 And oft of Vartan's death the story tell,
 Or how the Kingdom of Armenia fell;
 Or of the love so beautiful and grand
 With which Vartan loved our dear native
 land.

Trans. by ZABELLE C. BOYAJIAN.

40. ԱՐԵԻ, ԱՐԵԻ ԴՈՒՐՍ ԵԼԻՐ

Արեւ , արեւ դուրս ելիր ,
 Աչքըդ , ունքըդ ինձ ցոյց տուր ,
 Յուրտից ջանըս դողում է ,
 Ձրպլախ որբիս տաքացուր :

Հօրս ու մօրըս սպանաւ
 Քաճիք թուրքը , ո՞ւր գընամ ,
 Փարա չունիմ , փայտ առնեմ ,
 Օջախ վառեմ , տաքանամ :

Արեւ արեւ թէ՛ղ արա ,
 Բուք բորանը դալիս ա ,
 Էս օր ցըրտից որ մեռնեմ
 Էլ արեւըդ ընչի՞ս ա :

AREV, AREV TOORS ELIR
SHINE, O SUN!

N. BEK AMIR-KHAN

Andante con dolore

A-rev, a-rev toors e-lir; Ach-kut oon-kut intz tsouits door.

cresc. Tsoor-dits ja-nus to-ghoom eh, Chub-lakh wor-pis da-ka-tsoor. *dim.*

cresc. Hors oo mo-rus sba-nav Ka-fir tür-ku, oor ku-nam? *ff* *p*

p Pa-ra choo-nim, paid ar-nem, O-jakh va-rem da-ka-nam.

Molto agitato *dim.*
A-rev, a-rev, tez a-ra, Pook po-ra-nu ka-lis a,

Tempo I *Repeat pp et lento*
Es or tsur-dits wor mer-nem El a-re-vut un-chis a?

SIRAHARU
BARCAROLLE

SHANT

Arr. by K. H. AIGOUNI

Grazioso *mp*

A-ha

mp

e - lav loo-sin ar - dsat, Moot am-be-roo sdver-ne-ren: A-ha na-vagn al ke-

gha-zart, Toors sa - he - tsav zhai-re - ren. A-noosh ho - vig, Pucheh hoo-

shig Oo teb ints per pure dsir a-lik. A-noosh ho - per pure dsir a-lik.

rall.

rall.

41. ՍԻՐԱՀԱՐԸ

Ահա ելաւ լուսին արծաթ,
Մութ ամպերու ըստուերէն.
Ահա նաւակն ալ գեղազարդ,
Դուրս սահեցաւ ժայռերէն:
Անուշ հովի'կ, փրչէ' յուշիկ,
Ու դէպ ինձ բեր բիւր ծիր այլեք:

Նաւակին մէջ իմ գեղուհին,
Նստած անփոյթ լուսնի տակ.
Կը ձայնակցի իմ կիթառին,
Հնչուն ձայնով մը յստակ:
Անուշ հովի'կ, փրչէ' յուշիկ,
Ու դէպ ինձ բեր երգն անուշիկ:

Ձայնով կ'երգէ սէր ու գրգռանք,
Համակ յուզում ու սարսուռ.
Ա'լ թո'ղ աղջիկ երգդ ու նուազ,
Բոց աչքերըդ ինձ դարձուր:
Անուշ հովի'կ, փրչէ' յուշիկ,
Ու դէպ ինձ բեր սէրն անուշիկ:

ՇԱՆԹ

POKRIG SIVASTSIN
THE LITTLE SIVASTSI

R. S. RACOUBIAN

G. H. PAELIAN

Allegro

Yes Si - vas-tsi mun em pok-rig Tub-rots ger-tam a - men

or, Hai-rus in-dsi cha-rav go-shig Yes al hi-novs ger-tam gor.

CHORUS

Tse-khin me-tchen ju - pul, ju - pul, ju - pul, ju - pul, Tub-rots

ger-tam a - men or Ju-pul, ju - pul, ju-pul, ju-pul, ju-pul, ju-pul,

ju - pul, ju - pul, Wod - na - man mu goo - zem nor.

jolp, jolp, jolp, jolp,

42. ՓՈՔՐԻԿ ՍՎԱՍՑԻՆ

Ես Սըվասցի մըն եմ փոքրիկ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր,
Հայրըս ինձի շառաւ կօշիկ,
Ես ալ հինովս կ'երթամ կոր:

Յեխին մէջէն ճըփըլ ճըփըլ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր.
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Ոտնաման մը կ'ուղեմ նոր:

Հին կօշիկով շուտ չի քալուիր,
Ուշ կը մընամ դըպրոցէն.
Վարժապետն ալ — ի՞նչ հոգն է իր —
Կէտ մը կուտայ փոխարէն:

Յեխին մէջէն ճըփըլ ճըփըլ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր.
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Կէտ մը կ'առնեմ ես կըլոր:

Երբեմն կառքեր կ'անցնին արագ,
Կ'ելլեմ վըրան կը կըծկիմ.
Բայց ցեխին մէջ կ'իյնամ շիտակ
Երբ կը սուլէ սեւ կաշին:

Կառքը կ'երթայ ճըփըլ ճըփըլ,
Տիկնոջ վըրան կ'աղտոտէ,
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Իմինս արդէն աղտոտ է:

Միտքըս դըրի երբ դարուն գայ,
Կօշիկս գետը կը նետեմ.
Հայրըս նոր մը անշուշտ կուտայ
Ուզէ չուզէ աշնան դէմ:

Ու ցեխին մէջ ճըփըլ ճըփըլ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր.
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Ոտնամանովս այդ աղուոր:

ՌՈՒԲԷՆ Ս. ԲԱԳՈՒՊԵԱՆ

Yerp a - le - gods dso - vi vu - ra, Im ma - goui - gu khor - dag - vi;

Yes purp - ra - tez — al - yatz me - tchu — Ter im hou - su chem gud - ri.

Copyright 1923 by The Armenian Educational Foundation

43. ԵՐԲ ԱԼԵԿՈՍ

43. HOPE

Երբ ալեկոս ծովի վըրայ,
Իմ մակոյիլը խորտակուի.
Ես փրփրադէզ ալեաց մէջը
Դեռ իմ յոյսը չեմ կորի:

Բոլոր ուժովս եւ համարձակ
Բազուկներս կը շարժեմ,
Ալիքները պատառելով
Դէպի ափը կը թռչեմ:

Անհաւասար այս կռուի մէջ
Թէ ոյժերս ինձ թողնեն,
Ալիքները յորձանք տալով
Դէպի անդունդ ինձ տանեն,

Այն ժամանակ մի ըստփանք
Ես գտնում եմ նըրան մէջ,
Որ մեռնում եմ քաջի նըման
Կռիւ տալով մինչեւ վերջ:

If on the ocean tempest-tossed
My shattered bark be wrecked and lost,
Amid the wild and raging sea
All hope shall not depart from me.

With all my power, with steadfast will,
I'll wage a swimmer's battle still,
And, cleaving mighty waves that roar,
I'll urge my pathway toward the shore.

And if in this unequal strife
My powers succumb, and fails my life,—
If whirling waves that foam and hiss
Shall whelm me in the deep abyss,—

One great, sweet thought shall serve to fill
My heart with consolation still;
That hero-like my spirit passed,
Contending bravely to the last.

ՍԱՐԳԻՍ ԶԱՆ ԿՈՒԿՈՒՆԵԱՆ Trans. by ALICE STONE BLACKWELL.

LEPO LEH LEH
ARMENIAN DANCE

Arr. by K. H. AIGOUNI

Moderato e ben ritmato

Le-po — leh leh, Le-po —

leh leh, Le-po — leh leh ho-da - li. ho-da - li.

Ho-dal - loo jan, ho-dal - loo jan ho-dal - leh Gü-zel shi-rin ya-ra - lu jan

ya-ral-leh. Ho-dal - loo jan, ho-dal - loo jan ho-dal - leh Gü-zel shi-rin

Più vivo

ya - ra - lu jan ya - ral - leh. Hov, hov, hov - li - ni, ya - ris, doonu

dsov li - ni, Togh, togh, togh li - ni, ya - rus ka - ma - rov - li - ni,

ff Teh zaneq, zaneq ho - ghu ha - nek, mer tushnamoo to - ghu ha - nek. Teh za - nek, zaneq

Tempo I

ho - ghu ha - nek, mer tushnamoo to - ghu ha nek.

Le - po — leh leh, Le - po

cresc.

jan! Le-po leh leh, Le-po leh leh, Le-po

leh leh, Le-po jan!

44. ԼԷՓՕ ԼԷ ԼԷ

Լէփօ ԼէԼէ, Լէփօ ԼէԼէ, Լէփօ ԼէԼէ, հօտալի
 Հողալլու ջան, հողալլու ջան, հողալլէ
 Հողալլու ջան, հողալլու ջան, հողալլէ
 Կիւղէլ շիբին, եարալլը ջան եարալլէ:
 Կիւղէլ շիբին, եարալլը ջան եարալլէ:

Հո՛ւ՛, հո՛ւ՛, հո՛ւ՛ լինի,
 Եարիս տունը ծո՛ւ՛ լինի.
 Թո՛ւ՛, Թո՛ւ՛, Թո՛ւ՛ լինի,
 Եարբս քամարո՛ւ՛ լինի:

Դէ՛ դանէք, դա՛նէք, հո՛ղը հանէք,
 Մեր թըշնամու դո՛ղը հանէք:

Լէփօ ԼէԼէ, Լէփօ ջան,
 Լէփօ ԼէԼէ, Լէփօ ԼէԼէ,
 Լէփօ ԼէԼէ, Լէփօ ջան:

HOY NAZAN IM
OH, MY NAZAN!

Arr. by K. H. AIGOUNI

Allegro giocoso

The piano introduction consists of two staves. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes. Dynamics include *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte).

Molto grazioso

The first system of the vocal part includes the lyrics: "Hoy Na-zan im, - Na-zan im jan Na-zan im, - Na-zan im." The piano accompaniment is in the left hand, featuring chords and simple melodic fragments. Dynamics include *mf* and *p* (piano).

The second system of the vocal part includes the lyrics: "Na-zan_ too pa - rov_ e-gar ga - nach sa - re - rov_ e-gar_." The piano accompaniment is split between the left hand (*L. H.*) and right hand (*R. H.*), with the right hand playing a more active melodic line. Dynamics include *L. H.* and *R. H.*.

The third system of the vocal part includes the lyrics: "gar-mir_ so - le - rov e-gar Na-zan too pa - rov_ e-gar." The piano accompaniment continues with chords and melodic lines in both hands. Dynamics include *p*.

ga-nach sa-re - rov_ e-gar, gar-mir_ so-le - rov e-gar. —

L. H.

cresc.

f Me-kha-gi dsar em dungel, kez_ ha-mar hi-vant un-gel, okh-du_ da-ri *mf*

mf *p*

de-ghoo-mus yes mi gush-di em_ bar-gel, yes mi_ gush-di em bar-gel,

okh-du da - ri de-ghoo-mus yes mi gushdi em-bar-gel, yes mi-gush-di

em-bar-gel. *Più vivo* Hoy! Na-zan im, Na-zan im

mf Na-zan too pa - rov - e-gar, ga-nach sa - re - rov - e-gar, -

gar-mir - so - le - rov e-gar. Na-zan too pa - rov - e-gar,

dim. -

ga-nach sa - re - rov e-gar, gar-mir so - le - rov e - gar.

Presto

p *pp*

45. ՉՕՅ ՆԱԶԱՆ ԻՄ

Հօյ Նազան իմ, Նազան իմ
 Ջան Նազան իմ, Նազան իմ,
 Նազան դու բարով էկար,
 Կանաչ սարերով էկար,
 Կարմիր սուլերով էկար:

Մեխակի ծառ եմ տընկել,
 Քեզ համար հիւանդ ընկել,
 Օխտը տարի տեղումըս
 Ես մի կըշտի եմ պառկել:

Հօյ Նազան իմ, Նազան իմ
 Նազան դու բարով էկար,
 Կանաչ սարերով էկար
 Կարմիր սուլերով էկար:

KELER TSOLER RUSTIC LOVE SONG

Andante dolce ♩ = 52

Arr. by KOMITAS WARDAPET

The first system shows the piano introduction. The right hand features a melody of eighth notes with slurs, while the left hand provides a harmonic accompaniment of eighth notes. Dynamics include *ppp* and *p*.

The second system contains the first line of lyrics. The vocal line is marked *vacillando* and *p*. The piano accompaniment includes *pp* and *dolce* markings. The lyrics are: "Ke-ler, tso-ler im ya-ru A - re-vi da - gin".

The third system contains the second line of lyrics. The vocal line is marked *vivamente* and *con calore*. The piano accompaniment includes *marcato*, *p*, and *pp con desiderio* markings. The lyrics are: "Ke-ler, tso-ler im ya-ru. Sa-ri so-vor,".

The fourth system contains the third line of lyrics. The vocal line is marked *f*. The piano accompaniment includes *f* markings. The lyrics are: "Men me-na - vor, sheg du - gha: shogh a - re - kag, Togh a - re - kag,".

come ecco

yeg, du - gha. Sa-ri so - vor, Men me-na - vor, sheg du - gha:

come ecco

Shogh a - re - kag, Togh a - re - kag, yeg, du - gha.

pp perdendo ppp

46. ՔԷԼԷՐ ՅՈԼԷՐ

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Արեւի տակին

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը.

Սարի սովոր, մեն մենաւոր, չէկ տըղայ
Շո՛ղ արեգակ, թող արեգակ, ե՛կ, տը-
[ղայ]:

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Աղբիւրին ակին

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը. [տըղայ,
Կանանչ առուով, ճանաչ առուով, ե՛կ,
Բազումն արի, շաղովն արի, չէկ տըղայ:

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Գերանդին ուսին

Դէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը. [տըղայ,
Հով ծառի տակ, գով ծառի տակ, ե՛կ,
Հունճ ես արել, քրտինք դառել, չէ՛կ տը-
[ղայ]:

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Ձա՛ն աչքի լուսին,

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը. [ղայ,
Հով է, քը՛նիւր, գով է, քը՛նիւր, չէկ տը-
Հունճ ես արել շատ բեգարել, չէ՛կ տըղայ:

GANCHEH GUROONG

SING, OH CRANE

Arr. by KOMITAS WARDAPET

No. 47

Espansivo $\text{♩} = 66$

f con affetto

Musical score for the first system. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics "Gan-cheh gu - roong". The piano accompaniment features chords and arpeggiated figures. Dynamics include *pp*, *pp ecco*, and *pp*. A *ped.* marking is present at the end of the system.

Musical score for the second system. The vocal line has the lyrics "gan - cheh! Ka-ni Ka - roon eh, Gha-rib-ne - roo sir-du". The piano accompaniment continues with chords and arpeggiated figures. Dynamics include *pp* and *pp*.

Musical score for the third system. The vocal line has the lyrics "Koont koont a - roon eh. Gu-roong jan, gu-roong jan,". The piano accompaniment includes arpeggiated figures. Dynamics include *pp*, *p*, and *p con tinto duolo*. A *ped.* marking is present at the end of the system.

Musical score for the fourth system. The vocal line has the lyrics "Ka - roon eh, Gu-roong jan, gu-roong jan, Ka - roon eh,". The piano accompaniment includes arpeggiated figures. Dynamics include *mf*. A *ped.* marking is present at the end of the system.

Akh! sir - dus a - roon eh. Gu-roongjan, -

gu-roong-jan, Ka - roon - eh, - Gu-roongjan, - gu-roongjan, -

ka - roon - eh, - Akh! sir - dus - a - roon eh. -

pp *pp* *poco* *ppp* *ppp* *morendo*

47. ԿԱՆՁԷ ԿՈՌԻՆԿ

Կանչէ՛, կրոունկ, կանչէ՛, քանի գարուն է,
 Ղարիբներու սիրար գունդ գունդ արուն է:
 Կրոս՛ենկ ջան, կրոս՛ենկ ջան, գարուն է, (կրկնէ)
 Ա՛խ, սիրարս արուն է:

Կանչէ՛, կրոունկ, կանչէ՛, քանի արեւ է,
 Աշնան կ'երթաս երկիր, եարիս բարեւէ:
 Կրոս՛ենկ ջան, կրոս՛ենկ ջան, արեւ է, (կրկնէ)
 Ա՛խ, եարիս բարեւէ:

ALAKIAZ

No. 48

Arr. by KOMITAS WARDAPET

Clara voce $\text{♩} = 63$

p *delicato*

A - la - kiaz sarn am - bel a - Vai, leh, leh, leh, leh,

p *delicato* *crescendo*

leh, leh, leh! Agh - per ir tzin tam - pel a Im

decrecendo *pp* *p* *pp* *f*

mai - - rig jan! im mai - - rig jan!

f *risonante* *pp* *mf*

Ped. * *Ped.* * *Ped.* *

CHORUS

Gajo ♩ = 63
p dolce

Mer tu-ra-nu khun-gi dsar, — Gu-lum-jan! —
Khun-ge-nin a pe-rel par, — Gu-lum-jan! —

pp leggierissimo

Tzer tu-ra-nu — khun-gi dsar, — Gu-lum-jan! —
Im kho-ro-dig — buz-dig yar, — Gu-lum-jan! —

48. ԱՆԱԳԵԱԶ

Ալադեազ սարն ամպել ա,
Վա՛յ, է՛, է՛, է՛, է՛, է՛, է՛, է՛,
Աղբէր իր ձին թամբել ա:
Իմ մա՛րիկ, ջա՛ն, իմ մա՛յրիկ, ջան:
Մեր գըռանը խընկի ծառ.
Գիւլո՛ւմ ջան,
Ձեր գըռանը խընկի ծառ.
Գիւլո՛ւմ ջան.
Սընկենին ա բերել բար,
Գիւլո՛ւմ ջան.
Իմ խորտաիկ, պըզտիկ եար:
Գիւլո՛ւմ ջան:

Աղբէր իր ձին թամբել ա,
Վա՛յ, է՛, է՛, է՛, է՛, է՛, է՛, է՛,
Եարոջ գըռնէն անձել ա:
Իմ մա՛րիկ, ջա՛ն, իմ մա՛յրիկ, ջան:
Մեր գըռանը խընկի ծառ.
Գիւլո՛ւմ ջան,
Նախշուն բըրբուլ վըրէն թառ.
Գիւլո՛ւմ ջան.
Երթար ու գար, շորոր տար,
Գիւլո՛ւմ ջան.
Սիրուն եարին օրոր տար:
Գիւլո՛ւմ ջան:

GOOZH N ARA

THE MAIDEN AT THE FOUNTAIN

Arr. by KOMITAS WARDAPET

Naturale $\text{♩} = 72$

p in distanza

pp

mf

Goozhn a - ra, ye - la sa - ru,
 Chu ku - da fi - dan ya - ru.

p

pp

con calore

Fi - dan ya - ru - intz du - vek, chu

con calore

* *Ad.*

ka - shem ah - oo - za - ru.

pp

ecco

* *Ad.*

CHORUS

energico

Allegro ♩ = 104

Sop. *mf* *energico*
 Alt. *mf* *energico*
 1st Ten. *mf* *energico*
 2nd Ten. *mf* *energico*
 1st Base *mf* *energico*
 2nd Base *mf* *energico*

Lyrics:
 Kse-na, Kse-na, wo-dit em, ha! ha! ha! ha! ha! ha! ha! Sa-rin, oh, — yar jan!
 ya-rin, oh, — yar jan! Gar-mir khaen-tzor ko-dit em, Ha! ya-rin, oh yar jan!
 Sa-rin, oh! ha! ha! ha! yar jan! ha! ha! ha! ha! ha! ha!

49. ԿՈՒԺՆ ԱՌԱՅ

Կուժն առայ, ելայ սարը,
 Չը զըտայ ֆիդան եարը,
 Ֆիդան եարը ինձ աըէջ,
 Չը քաչեմ ա՛ն ու գարը:
 Գընա, գընա, ոտիդ եմ,
 Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛,
 Սա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան, [Հա՛,
 Եա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան.
 Կարժիր իընձոր՝ գօտիդ եմ, Հա՛.
 Եա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան,
 Սա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան:

Բըլբուը գարի վերայ,
 Խընձորը սարի վերայ,
 Սիրած սիրածի տային,
 Չոր գեանին՝ քարի վերայ:
 Դու ինձ հստեղ չե՛ս թողնի,
 Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛, Հա՛,
 Սա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան, [Հա՛,
 Եա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան.
 Ուր որ երթուս, մօտիդ եմ, Հա՛,
 Եա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան,
 Սա՛րին, օ՛, եա՛ր ջան:

KELEH KELEH

Arr. by KOMITAS WARDAPET

Andante amabile ♩ = 69

Ke-leh, Ke-leh, kel - kit

decrescendo

mer - nem: Ko ko - va - gan khel - kit mer - nem.

ppp mf crescendo pp

Si - ra - vor lo - rig, Vi - ra - vor lo - rig,

tenero dolce

Lo - - - rig Se - va - vor lo - rig,

murmurando

Lo - rig jan. Lo - rig jan.

50. ՔԷԼԷ, ՔԷԼԷ

Քէ'լէ, Քէ'լէ, Քէլքիդ մեռնեմ. Քէ'լէ, Քէ'լէ, սոյիդ մեռնեմ.
 Քո գովական խելքիդ մեռնեմ: Քո շինարի բոյիդ մեռնեմ:
 Սիրաւոր լորիկ, վիրաւոր լորիկ, լորիկ Սիրաւոր լորիկ, եւայն:
 Սեւաւոր լորիկ, լորիկ ջան:
 Քէ'լէ, Քէ'լէ, աչիդ մեռնեմ.
 Քո անուշիկ պաչիդ մեռնեմ:
 Սիրաւոր լորիկ, եւայն:

No. 51

BARERK DANCE SONG

GH. AGHAYAN

Arr. by N. BEK AMIR-KHAN

Agh-teh - gerk bar pır - ne - tsek, Ar - mi - gi e - res ko - ve - tsek;
 Ai, e - res, shar - magh e - res, Too chu - togh - nes mez sev e - res.

51. ՊԱՐԵՐԳ

Աղջրկե'րք, պար բրոնեցէք,
 Արմիկի երես գովեցէք,
 Ա'յ երես, շարմաղ երես,
 Դու չը թողնես մեզ սեւերես:

Աղջրկե'րք, պար բրոնեցէք
 Արմիկի աչեր գովեցէք,
 Ա'յ աչեր, սիրուն աչեր,
 Արեւի պէս փայլուն աչեր:

Ղ. ԱՂԱՅԵԱՆ

ANDOONI THE HOMELESS

Arr. by KOMITAS WARDAPET

Largo ad libitum (♩ = 58)

The musical score consists of four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano part includes detailed chord diagrams for the left hand. The lyrics are in Armenian with English transliterations.

System 1: The vocal line begins with a melodic phrase. The piano accompaniment features a series of chords in the left hand, with dynamics ranging from *mf* to *pp*. The lyrics are "Sir-dus nu-man eh".

System 2: The vocal line continues with a similar melodic pattern. The piano accompaniment includes a *cresc.* marking. The lyrics are "en pu-lads du-ner,".

System 3: The vocal line has a more rhythmic feel. The piano accompaniment includes a *stretto* marking and a *f* dynamic. The lyrics are "God-rer ke-ran-ner khakh-der-eh su-ner:".

System 4: The vocal line concludes with a melodic phrase. The piano accompaniment includes a *ff* dynamic and a *cresc.* marking. The lyrics are "Poon bi-di tu-nen metch vai-ri hav-ker:".

accel.
p Er - tam 'tzi ta - lem en el - man - ke - der: —

rall. *espirando*

pp *ppp*

Red. *

a tempo
p Ul - nim tzug - ne - roo tza - ke - ra - tsun - ger. —

rall. *espirando*

pp *ppp*

Red. *

cresc.
f Ai!

più f *decresc.* *pp*

f rinforzato *ff*

Red. *

espirando
p do laj du - na - ver!

dim. *ppp*

Red. *

52. ԱՆՏՈՒՆԻ

Սիրտըս նրման է էն վրլած տըներ,—
 Կտտեր գերաններ, խախտեր է սըներ.
 Բուն պիտի գընեն մէջ վայրի հաւքեր.
 Երթամ 'ձի թալեմ էն ելման գետեր.
 Ընիմ ձըկներու ձագերացըն կեր:
 Ա՛յ, սո լա՛ճ տընաւեր:

Սեւ ծով մ'եմ տեսե, սիպտակն էր բոլոր.
 Ային կը զարնէր, չէր խառնի յիրոր.
 էն ո՞րն է տեսե մէկ ծովն երկթաւոր,—
 Անտունի սիրտն է պըղտոր ու մոլոր.
 Ա՛խ, իսկի մի՛ լնիք սըրտիկ սեւաւոր:
 Ա՛յ, սո լա՛ճ տընաւեր:

52. THE HOMELESS

My heart is like a ruin bare,—
 Broken each shaft, each post and beam,
 The wild birds now are nesting there
 I'll throw myself into the stream
 To be devoured in my despair!
 Alas, poor, homeless child!

I've seen the dark and angry sea;
 Black waves were capped with snow
 white crest;
 They mingled not, though dashing wild,
 Such is the homeless heart's unrest,
 Hopeless and drear no longer be.
 O homeless little child!

Trans. by NINA E. RLCE.

53. ՀՈՎՆ ԱՆՈՒՇ

Հովն անուշ, հովն անուշ,
 էն լուսընկայ ծովն անուշ:
 Հովն անուշ, հովն անուշ,
 էն սարերի շողն անուշ:

HOVN ANOOSH

GENTLE WIND

(Lullaby)

No. 53

Andante dolce ♩ = 116

Arr. by V. SERVANTSDIANTZ

p
Hovn a - noosh hovn a - noosh en loo - sun - ga dsovn a - noosh
en - sa - re - ri shoghn a - noosh

mf *p*
Hovn a - noosh hovn a - noosh en loo - sun - ga dsovn a - noosh Hovn a - noosh
en sa - re - ri shoghn a - noosh

hovn a - noosh en loo - sun - ga dsovn a - noosh
en sa - re - ri shoghn a - noosh

poco a poco dimi nu - en - do

101

SIROOHIS
MY BELOVED

Arr. by K. H. AIGOUNI

Lento ma non troppo

Piano introduction in B-flat major, 3/4 time. The piece begins with a series of chords in the left hand and a melodic line in the right hand. Dynamics include *f*, *mf*, and *mp*. A fingering of 5 is indicated for the first measure of the right hand.

mf *Abbandone* *cresc.*

Si - roo - his! Kez ha - mar gyan - kus ges e - -

Vocal line and piano accompaniment for the first line of lyrics. The piano accompaniment features a steady bass line and chords. Dynamics include *mf* and *cresc.*

ghav. Koo a - noon — er mi-

Vocal line and piano accompaniment for the second line of lyrics. The piano accompaniment includes a melodic line in the right hand and chords in the left hand. Dynamics include *f*, *pp*, and *mf*.

dim. *mf*

ain — wor intz gyank du - vav. —

Vocal line and piano accompaniment for the third line of lyrics. The piano accompaniment includes a melodic line in the right hand and chords in the left hand. Dynamics include *dim.* and *mf*.

mf Noo-noo - far — ma - ni - shag vart shoo-shan me - - - *cresc.* *f*

dim. khag — *mf* Woch-inch en — kez ha - mar — *Red.*

im an-kin hok - - yag. — *mf* Agh-chig too si -

roon shu-kegh a-noo - nov Se-vo - rag ach -

f appassionato

kov ————— yerg - na-dsir oon - kov, Air-vi ko sir-

du ————— ai - re - tzir ho - kis kant-vi ko sir -

du ————— ma-she - tzir ho - kis. Mo-ri - tzut kagh -

doog 8..... a - ri mer bar - dez, 8..... man kank mi - a -

sin, si - roon, too yev yes, Air-vi ko sir -

du ai-re - tzir ho - kis

Kant-vi ko sir - du va - re - tzir ho - kis.

54. ՍԻՐՈՒՀԻՍ

Սիրուհիս թեղ չամար կեանքս կէս եղաւ, Աղջիկ դու սիրուն շքեղ անունով,
 Գու անունն էր միայն որ ինձ կեանք Մեւորակ աչքով երկնածիք ունցով.
 Եունուֆար, մանիչակ, վարդ, շուշան, Այրուի թո սիրտը այրեցիր հոգիս,
 մեխակ,
 Ոչինչ են թեղ չամար ի՞մ անգին հոգեակ: Բանդւի թո սիրտը մաշեցիր հոգիս:

Մօրիցըզ դադարուկ արի մեր պարտէւ,
 Ման գանք միասին, սիրուն, դու եւ ես.
 Այրուի թո սիրտը այրեցիր հոգիս
 Բանդւի թո սիրտը վառեցիր հոգիս:

A. ISAHAGIAN

Moderato assai

H. MEHRABIAN

A - re-vi bes si - roon Zaros, sha - pagh da-lov doon goo-kas,

A - re - vi bes si - roon Za - ros

En mootz-rin, im khorsar-din sho - gherda-lov doon goo-kas.

shu - pagh da - lov doon — goo - kas.

En moot tzo-rin im khorsar-din sho - gher da-lov doon gookas.

sha - pagh da - lov doon — goo - kas.

By permission of H. Mehrabian

55. Ջ Ա Ր Օ

Արևի պէս սիրուն Ջարօս,
Շափաղ տարով տուն կուզաս,
Ին ձուք ձորին, ի՞մ խոր սրտին
Շուրի տարով տուն կուզաս:

Արի՛ ձօտըս, եղնիկ աղջիկ,
Արար-աշխարհ թող արի.
Դադ մի անի, նազիդ ճատադ
Անսէր սրբուն վազն արի:

Ալ-վարդերը՝ կրծքիդ վրան
Լոյս ցօղերը՝ ոտներիդ,
Հովերի հետ ծածերդ թափ
Մեռնիմ թուխ-թուխ ունջերիդ:

Ա. ԻՍԱՀԱԿԻԱՆ

ՑԱՆԿ
ԱՌԱՋԻՆ ՏՈՂԵՐՈՒԻ

INDEX
TO FIRST LINES

	ԲԻՆ	No
Ազատն Աստուած այն օրից.....	3	Aghtchugerk bar purnetsek..... 51
Ալազեազ սարն ամպել ա.....	48	Aha yelav loosin ardsat..... 41
Ահա ելաւ լուսին արծաթ.....	41	Aikoon, aikoon..... 27
Աղջրկեբք, պար բունեցէք.....	51	Alagiaz sarn ambel a..... 48
Այդուն, այդուն իմ խցկին մօտ.....	27	Arev, arev toors yelir..... 40
Արեւ, արեւ դուրս էլիր.....	40	Arevi bes siroon Zaros..... 55
Արեւի պէս սիրուն Չարօս.....	55	Ari im sokhag..... 21
Արի իմ սոխակ.....	21	Azadn Asdwads..... 3
Բա՛մ, փորոտան.....	8	Dalvorigi zavag em ghort..... 10
Դու զով խնդրես.....	26	Der, getso too uz Hais..... 2
Ես Սըվասցի մըն եմ փոքրիկ.....	42	Der, Woghormia Hayots Azkin..... 31
Երբ արեւը ծովի վրայ.....	43	Dsidernag dsidernag..... 4
Երբ որ բացուին դռներն յուսոյ.....	15	Gancheh guroong..... 47
Զարթիր, որդեակ.....	18	Goozhn ara..... 49
Թէ Հայրենեաց պըսակադիր.....	17	Groong, oosdi gookas?..... 28
Թէ տային ինձի.....	32	Hai abrink, yeghpark..... 33
Թող չ'երգէ պլպուլ.....	30	Haiasdan, yergir trakhdavair..... 1
Թող փըչէ քամին.....	19	Heravor yergir nusdads..... 24
Իմ Հայրենիք զիս կը կանչէ.....	23	Himi el lurenk yeghpark?..... 29
Իմ սիրելի զաւակունքս.....	34	Hovn anoosh..... 53
Լէփօ լէ, լէ.....	44	Hoy Nazan im..... 45
Լուսնակ զիշեր.....	37	Im hairunik zis gu gancheh..... 23
Լոսց: Ամպերը եկան ծածկեցին.....	39	Im sireli zavagoonkus..... 34
Մի՛ձեռնա՛կ, ծի՛ձեռնա՛կ.....	4	Keleh, keleh..... 50
Կանչէ կըռունկ.....	47	Keler, tsoler im yaru..... 46
Կու՛ժն առայ.....	49	Lepo, leh, leh..... 44
Կու՛նկ, աւտի՞ կուգաս.....	28	Loosnag kisher..... 37
Հայ ապրինք եղբարք.....	33	Lurets. Amberu yegan..... 39
Հայաստան, երկիր գրախառնայր.....	1	Mair Araxi aperov..... 5 & 6
Հեռուոր երկիր նստած դու նժդեհ.....	24	Manir manir im jakharag..... 9
Հիմի՞ էլ լունք, եղբարք.....	29	Mer hairunik tushvar..... 12 & 13
Հոյն անուշ.....	53	Norahrash busagavor..... 35
Հօյ նազան իմ.....	45	Orhneal eh Asdwads..... 20
Չայն մը հնչեց էրզրումէն.....	7	Ov dsidernag..... 25
Չայն՝ տուր, ո՛վ ծովակ.....	14	Ov wor katch eh..... 16
Մայր Արաքսի ամերով.....	5-6	Pam! Porodan..... 8
Մանիր, մանիր իմ ճախարակ.....	9	Sareru man em egel..... 11
Մեր Հայրենիք թըշուառ, անտէր.....	12-13	Sirdus numan eh..... 52
Նորահրաշ պըսակաւոր.....	35	Siroohis kez hamar..... 54
Ո՛հ, ի՛նչ անոյշ.....	38	Teh dain indsi..... 32
Ողջոյն տամ քնդ, իմ Կիլիկիա.....	22	Teh Hairenyats..... 17
Ողջոյն տուէք իմ Հայրենեաց.....	36	Togh cherkeh bulbool..... 30
Ո՛վ ծի՛ձեռնակ, վարանած թռչնիկ.....	25	Togh pucheh kamin..... 19
Ով որ քաջ է, ի՛նչ կըստասէ.....	16	Too zov khuntres..... 26
Սարերը ման եմ էկել.....	11	Tzain door ov dsovag..... 14
Սիրուհիս, քեզ համար.....	54	Tzain mu hunchetz..... 7
Սիրուս նըման է էն փըլած տըներ.....	52	Woghtchouin dam kez..... 22
Տալարիկի զաւակ եմ զորդ.....	10	Woghtchouin duvek..... 36
Տէ՛ր, կեցո՛ դու զՀայս.....	2	Wob inch anoosh..... 38
Տէր ողորմեա Հայոց ազգին.....	31	Yerp alegods dsovi vura..... 43
Քէլէ, քէլէ.....	50	Yerp wor patsvin..... 15
Քէլէր ցօլէր իմ եարբ.....	46	Yes Sivastsi mun em..... 42
Օրհնակ է Աստուած.....	20	Zartir, wortyag..... 18

ՅԱՆԿ ՆԻԻԹԵՐՈՒ

	Բիւ
Ազատութիւն (Մ. Նալբանդեանց).....	3
Ալագեազ	48
Այգուն, այգուն (Ներսէս Վրդ.).....	27
Անտունի	52
Արաքսի արտասուքը (Քամառ-Քաքիպա)	5. և 6
Արև, արև դուքս ելիր.....	40
Աւարայրի նահատակք (Սրուանձոնեանց)	17
Բամ. Փորտան (Ղ. Ալիշան).....	8
Գարուն (Մ. Պէշիկբաշեան)	38
Երբ ալեկոծ (Ս. Կուկունեան).....	43
Զարդիր որդեակ (Քամառ-Քաքիպա).....	18
Զարօ (Ա. Իսահակեան)	55
Զէյթունցի պատանիին մահը (Մ. Պէշիկբաշեան)	26
Էրզրուս	7
Ըղձանք (Խ. Արք. Նար-Պէշ)	32
Իմ Հայրենիք (Ա. Հայկունի).....	23
Լէփօ	44
Լուսնակ գիշեր	37
Միծեռնակ (Գ. Ա. Դոդոյեանց).....	4
Կանչէ կունկ	47
Կիլիկիա (Ն. Ռուսինեան)	15
Կուժն առայ.....	49
Հայ ապրիլք (Խ. Արք. Նար-Պէշ).....	33
Հայաստան (Յ. Մ. Վանանդեցի)	1
Հայի մաղթանք (Թաղիադեանց).....	2
Հնչակ (Մ. Տամատեան)	24
Հովն անուշ	53
Հօյ Նազան Իմ.....	45
Ճախարակ	9
Մահ Վարդանայ (Քամառ-Քաքիպա).....	39
Մեր Հայրենիք (Մ. Նալբանդեան).....	12-13
Մշու ողբը	30
Յոյս (Քամառ-Քաքիպա)	19
Շարական Վարդանանց (Շնորհալի).....	35
Ողջոյն Կիլիկիոյ (Գալուստեան).....	22
Ողջոյն տուէք (Գ. Շէրեֆց).....	36
Ով Միծեռնակ (Գրոսսի)	25
Պանդուխտն առ կառնկ (Գուշակ).....	28
Պարերգ (Ղ. Աղայեան).....	51
Սարերը ման Լմ էկել.....	11
Սերոր փաշայի երգը.....	16
Սիրահարը (Շանք)	41
Սիրուհիս	54
Սուգ Մայր Հայաստանի	34

Վանայ ծովակ (Բաֆֆի)	14
Վարդանի երգը (Քամառ-Քաքիպա).....	29
Տալարիկցի (Մ. Տամատեան)	10
Տէ'ր, ողորմեա (Քամառ-Քաքիպա)	31
Փոքրիկ Սվասցին (Բագուպեան).....	42
Քէլէ քէլէ,	50
Քէլէր ցօլէր	46
Քրիստոս Պատարագայ	20
Օրորոցի Երգ (Քամառ-Քաքիպա)	21

INDEX TO FIRST LINES

	No.
A brave son of Dalvorg.....	10
Armenia, land of paradise!.....	1
Awake, my son, awake from sleep.....	18
God bless the Armenian race.....	2
If a sceptre of diamond.....	32
If Goghtan's bards no longer crown....	17
If on the ocean tempest tossed.....	43
Let the wind blow cold.....	19
Live as Armenians, brethren.....	33
Mute be the nightingale.....	30
My fatherland is calling me.....	23
My heart is like a ruin bare.....	52
Nightingale, oh, leave our garden.....	21
O Araxes, mother mine.....	5 & 6
O lake make answer.....	14
O little breeze, how fresh and sweet ..	38
O swallow, gentle swallow.....	4
Our fatherland, bereft, oppressed..	12 & 13
Praise be unto God.....	20
Shall we be silent brothers?.....	29
She ceased to speak;.....	39
Strayed and wandering swallow.....	25
Whence comest thou, crane?.....	28
When doors of hope are opened wide..	15
When the God of Liberty.....	3
Whom dost thou seek, sweet mother?...	26

